

THE FAITH magazine

Revistă de
cultură și
spiritualitate
editată de
Mitropolia
Ortodoxă
Română a
celor două
Americi

July - September 2024 | Volume 73 | No 3

Raluca Mihalache

Reconsecration of St. Stephen's Church in South Saint Paul, Minnesota

Arhidiac. Dr. Adrian Sorin Mihalache

Valoarea spirituală a muncii în era roboților inteligenți

MEDITAȚIE

Maica Domnului –
singura bucurie și
ultima nădejde într-o
lume în agonie

contents

Assembly of Bishops XIII Concludes;
Hierarchs Pray for Victims of Hurricane
"Helene," Peace in the Middle East &
Ukraine | **3**

HIEROMONK POLICARP ATHENAGORAS
Clergy Conference of the Romanian
Orthodox Metropolia of the Americas | **6**

RALUCA MIHALACHE
Reconsecration of St. Stephen's Church
in South Saint Paul, Minnesota | **7**

PR. PROF. UNIV. DR. VIOREL SAVA
Sfânta Liturghie - „experiența isihastă” a
comunității în comuniune de rugăciune | **9**

ARHIDIAC. DR. ADRIAN SORIN MIHALACHE
Valoarea spirituală a muncii în era roboților
inteligenti | **15**

St. THEODORE THE STUDITE
Oration on the Veneration of the
Precious and Life-Giving Cross | **20**

Arhim. DUMITRU COBZARU
Maica Domnului – singura bucurie și
ultima nădejde într-o lume în agonie | **23**

NEWS

**Ana MARIA FRUJINOIU & VALENTIN
CIOANA**
ROYA Heritage Trip 2024 | **29**

The Hawaiian Myrrh-Streaming Icon at
Ss. Constantine and Helen Romanian
Cathedral in Chicago | **34**

Sfântul Ioan Iacob sărbătorit la Allegan,
Michigan | **35**

PR. GEORGE BAZGAN
Un nou început la Boian. Slujba de punerea
pietrei de temelie pentru noua biserică | **37**

**Biroul DE PRESĂ AL EPISCOPIEI
ORTODOXE ROMÂNE A CANADEI**
Preasfințitul Părinte Ioan Casian a sfințit
Paraclisul cu hramul “Bunavestire” din
Howser, British-Columbia | **38**

Carmen OGNEAN
Taberele de vară 2024 în Episcopia
Canadei | **40**

Juan XAVIER
Ocotitorul Banatului sărbătorit în Ecuador
– Hramul Bisericii Române din Quito | **42**

EDITORIAL BOARD

His Eminence Metropolitan Nicolae

His Grace Bishop Ioan Casian

V. Rev. Fr. Vasile Mureșan

V. Rev. Fr. Daniel Ene

The Faith Magazine is published quarterly by the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas. Opinions published in this magazine do not necessarily reflect the position of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas unless so stated.

Annual Subscription:

USA, \$10.00

CANADA, \$15.00

INTERNATIONAL, \$25.00

Postmaster send address changes

to Credința – The Faith,

5410 North Newland Avenue,

Assembly of Bishops XIII Concludes; Hierarchs Pray for Victims of Hurricane Helene, Peace in the Middle East & Ukraine

ATLANTA – The Assembly of Canonical Orthodox Bishops of the United States of America met for their 13th meeting from September 28 – October 1, 2024. The Atlanta Inter-Parish Association graciously hosted the 29 Hierarchs with customary southern hospitality.

The Members of the Assembly expressed sorrow for the absence of their Brother Hierarchs of the Russian Orthodox Church and sincerely encouraged their return to participate in future Assemblies.

On Saturday, September 28, the Executive Committee met to affirm the agenda and conduct regular business. Later that evening, St. Elias Antiochian Orthodox Church hosted a Vespers Service followed by a fellowship meal. Archbishop Elpidophoros, Chair of the Assembly, thanked Fr. Gabriel Tannous, parish priest of St. Elias, by presenting him with a

silver icon of “Christ the Vine” for hosting a memorable event.

September 29 began with Divine Liturgy at the Greek Orthodox Cathedral of the Annunciation. The Executive Committee – Archbishop Elpidophoros, Bishop Thomas, Bishop Irinej, Metropolitan Nicolae, Bishop Saba, Metropolitan Tikhon, Metropolitan Gregory, and Archbishop Michael – concelebrated. Bishop Thomas offered the sermon. At the conclusion of the service, Archbishop Elpidophoros thanked members of the Cathedral community – Fr. Paul Kaplanis, Fr. Christos Mars, and Ginnie Roglin – for organizing and hosting the 2024 Assembly of Bishops meeting. Dr. Gayle Woloschak received one of the first honors from the Assembly of Bishops for her dedication to Orthodox Christian unity in the United States of America. Following the

event

Divine Liturgy, the Cathedral community hosted a southern-style brunch in its hall.

On September 30, the opening session began with standard business items including the roll call, approval of the agenda, approval of the 2023 minutes, opening address by the Chair, reports from the Secretary and Treasurer, respectively Metropolitan Gregory and Archbishop Michael, the adoption of the 2025 budget, and the reelection of the Secretary and Treasurer. In his opening remarks, the Chair stated that “the unity we seek as Orthodox Christians is defined by what we confess at every Divine Liturgy: ‘One, Holy, Catholic, and Apostolic Church’.” Following the opening remarks, Eric Namee received one of the first honors from the Assembly of Bishops for his dedication to Orthodox Christian Unity in the United States of America.

After the morning business session, the Agencies of the Assembly – International Orthodox Christian Charities (IOCC),

Orthodox Christian Mission Center (OCMC), Orthodox Christian Prison Ministry (OCPM), Orthodox Volunteer Corps (OVC), Orthodox Christian Fellowship (OCF), and Orthodox Youth and Young Adult Ministries (OYM) – presented updates on their respective ministries. After lunch, Fr. Nicholas Anton, Sangeetha Thomas, and Spyridoula Fotinis reported on the Assembly’s direct ministries: Mental Health Ministries, Inter-Parish Associations, Accessibility Ministry, and the mobile app.

In its final session of the day, the Assembly discussed and approved Guidelines for Clergy Transfers – as proposed by the Committee for Clergy Matters – and reviewed the work of the Committee for Liturgy. The members were also updated on the work of other Committees, including the progress of the Parish Directory, and appointed Metropolitan Constantine as the new Episcopal Liaison to OCPM.

Following a Service for the Blessing of the Water on October 1, the presidents,

rectors, and deans of the various Orthodox Christian theological schools and seminaries across the country presented on “Clerical Formation and Contemporary Challenges.” They discussed mission versus chaplaincy, envisioning the skills necessary for the next twenty years, ethnic proficiency versus inculturation, converts, second vocation seminarians, seminarian marriages and families, distance/hybrid programs, building a practicum for Master of Divinity students, and chronology of vocational discernment. Their presentation was followed by an open and honest dialogue with the Hierarchs about the future of clerical formation in the country. The Hierarchs expressed interest in seeing a syllabus for a theological course that would be embraced across all our schools and seminaries.

During their deliberations, the Hierarchs called to mind and lamented the immense loss of life and vast devastation in the wake of Hurricane “Helene,” whose aftermath from heavy rains and unprecedented floods leaves behind a crisis of disastrous proportions from Florida’s Gulf Coast to Virginia’s Appalachian Mountains, and especially the State of North Carolina. IOCC is coordinating deployment in response with the Hierarchy and local parishes for short- and long-term recovery efforts for those impacted. The Assembly encourages the faithful to support IOCC’s efforts.

Further, the Assembly of Bishops reflected on and decried the escalation of violence that now threatens to embroil Gaza, the West Bank, Israel, Lebanon, Jordan, Syria, and the wider region. On October 7, 2023, Hamas attacked Israel in an act of terror on civilians, amounting to

numerous casualties and hostages, some of whom remain in captivity. Israel’s response, and the continuing devastation in Gaza, where tens of thousands of innocent civilians have been killed – while the physical and psychological wounding and crippling to upwards of one hundred thousand civilians – are as unconscionable as they are unacceptable. Israel’s recent attacks against Hezbollah in Lebanon further hurl the region into a spiral of onslaught and retaliation.

In this light, the Hierarchs prayed for the safety, especially of the Patriarchates of Antioch and Jerusalem, as well as for a speedy end to conflict, the return of all hostages, and for the rebuilding of Gaza, the West Bank, Lebanon, and the entire region in accordance with the standards of human dignity and international law, as well as a sustainable peace in the Middle East. Violence can never solve violence, and peace should be pursued at all costs.

The Assembly reiterated its “concern and profound sorrow for the ongoing invasion of Ukraine by the Russian Federation as well as the ecclesiastical challenges in the country” and continues to pray “for a peaceful resolution to this invasion that upholds the civil and human rights of all Ukrainians ... calling for an immediate cessation of hostilities and the return of all captives.”[1]

Finally, the meeting ended with the establishment of the dates of Assembly XIV (2025) and XV (2026). The 2025 Assembly will meet September 20-23 in Denver, CO, and the 2026 Assembly will meet October 3-6 in Pittsburgh, PA.

event

Clergy Conference of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas

HIEROMONK POLICARP ATHENAGORAS

On August 22-24, 2024, the Romanian Orthodox Diocese of Canada and St. Andrew's Parish in Mississauga, ON, Canada, hosted the clergy conference of the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas. It was attended by His Eminence Nicolae, Romanian Orthodox Archbishop of the United States and Metropolitan of the Americas, His Grace Ioan Casian, Romanian Orthodox Bishop of Canada (via online), including monks, priests and deacons from the Metropolia.

The metropolitan conference started on Thursday, August 22, 2024, in the evening by officiating the Service of the Savior's Akathist. On Friday, August 23, 2024, the morning prayer of the Akathist Service of St. Ap. Andrew was performed with prayers for health. In opening the proceedings of the conference, His Eminence Archbishop and Metropolitan Nicolae offered the meditation entitled "The missionary consciousness of the priest and

that of the faithful parishioners - some ideas of Rev. Prof. Ilie Moldovan". Thereafter, His Grace Ioan Casian, the Romanian Orthodox Bishop of Canada, passed through the Administrative Vicar of Canada, Petre Busuioc, the meditation entitled "The Word of God, the foundation of our renewal and healing".

Next, Fr. Paul Jannakos of St. Luke's Parish in Pallos Hills, IL (OCA), presented a talk entitled "An Orthodox Critique of Psychotherapy." The lecture was followed by a series of questions and answers on the topic including in discussion Fr. Iulian Negru from Iași.

After lunch, Prof. Dr. Sebastian Moldovan from the Faculty of Orthodox Theology in Sibiu gave a lecture entitled "Meanings of Suffering according to St. Maxim the Confessor" followed by questions and answers.

In the afternoon, Archdeacon Vlad Nechita from Baia Mare and Fr. Corneliu Dragomir from Vancouver, Canada, held a conference

entitled "Churchyard Camp - ideas for organizing a day camp for children at church". The lecture was delivered via Zoom and in person, followed by a number of questions from those present. Friday concluded with the celebration of the Akatist of the Dormition of the Mother of God.

On Saturday, August 24, 2024, His Eminence Archbishop and Metropolitan Nicolae, together with all the priests and deacons present from the Romanian Orthodox Metropolia of the Americas, celebrated the Holy and Divine Liturgy. At its conclusion, His Eminence Metropolitan Nicolae spoke about the significance of the Divine Liturgy as the gathering of the clergy (the three ranks) and the faithful in a city, the constitution of the Body of Christ/Church and the departure to

preach after taking communion with the Body and Blood of Christ.

Saturday's meeting featured a talk by Mother Polixenia Nistor, PhD, from Iasi on "Psychospiritual care of the sick and their families. The role/contribution of the priest in the multidisciplinary health care team: challenges and opportunities."

At the conclusion of the Conference, it was decided that the next Clergy Conference will be hosted by the Holy Trinity Parish, Troy, MI, USA (August 21-23, 2025). Special thanks were extended to the Diocese of Canada and St. Andrew's Parish in Mississauga for hosting the 2024 Metropolitan Conference with great love and spiritual warmth.

Thanks be to God for all!

Reconsecration of St. Stephen's Church in South Saint Paul, Minnesota

RALUCA MIHALACHE

On Sunday, September 22, 2024, His Eminence Metropolitan Nicolae re-consecrated the parish church of "Saint Archdeacon Stephen" in South Saint Paul, Minnesota. The place of worship, which celebrated 100 years since its first consecration, also received Saint Voivode Stephen the Great as its Patron Saint.

After the reconsecration service, His Eminence Nicolae, surrounded by a group of priests, celebrated the Divine Liturgy and a memorial service for the benefactors of the place of worship who passed to the Lord. Father Ioan Poptelecan, the parish priest of

the Church, Father Dean Călin Barbolovici, Father Timotei Sas, Father Mircea Vasiiu and Father Paul Hodge were part of the ministering fathers.

In the teaching word, the Metropolitan Nicolae emphasized the importance of the consecration of a church:

The significance of this service of consecration is not only about the walls, but also about us. It is an invitation to renew our lives in Christ. According to the Romanian tradition, on this day, all believers, men, women, children, can enter through the Holy

event

Altar, to venerate the newly consecrated Holy Table. This is our Christian journey, from outside the church to the church, which we do, in fact, every Sunday, from the door, in front of the altar, to receive Holy Communion.

His Eminence also spoke to those present about the responsibility of education in the Christian spirit that Romanians have towards their children.

This moment in the life of a community is a very important one, because we do not rededicate the church every few years. I remind you what is the responsibility for today's generation, 100 years after the foundation of the church, for our children and grandchildren, because our mission is about this Christian education, which is becoming more and more complicated for children and grandchildren.

As a sign of appreciation for the Romanian community in South Saint Paul Minnesota, His Eminence offered to the parish an icon with Saint Archdeacon Stephen and Saint Voivode Stephen the Great. For his entire activity in the service of the Church, Father Parish Priest Ioan Poptelecan received the Order of "Saint Voivode Stephen the Great ":

The miracle for me was working together with the people of this parish. I saw people

working together, I saw people unpacking the iconostasis, I saw the ladies in the kitchen, I saw people cleaning the church. This made me understand that God works through people. It was an extraordinary day! - Father Ioan Poptelecan

The "Saint Voivode Stephen the Great " Order was also awarded to those who were involved in the restoration of the place of worship, but also in the organization of the anniversary events: the Bartolomei family, Mr. Iulian Alexandru Borza and the Ladies' Auxiliary association of the parish, led by Isabella Constantin and Cristina Oltean. After the Divine Liturgy, all those present participated in a picnic with traditional Romanian food. The atmosphere was maintained by Petru Paladi, folklore performer, but also by the members of the Izvoarașul Group.

The anniversary events began on Saturday, September 21, with the Vespers Service, officiated by His Eminence Metropolitan Nicolae. On Saturday evening, His Eminence also attended an anniversary gala in honor of the 100th anniversary of the establishment of the parish. The Romanian Ambassador to the U.S., Andrei Muraru, was also present at the event:

I came especially for this occasion to be

with the Romanians from Minnesota, at this celebration. It is one of the oldest Romanian churches in the United States of America. When the Romanians came here in Minnesota at the beginning of the 20th century, they did a remarkable thing. Congratulations!

With our cultural music, a parade of national costumes from all areas of the country and Romanian cuisine, the anniversary event gathered people who, over the years, have been with the church, got involved and understood that for God and His Church no effort is too great.

For the last two years we worked on the restoration of our dear church. We are happy from the bottom of our hearts that we are celebrating 100 years and we hope that our Church will last for years to come. A century

ago, Romanians made extraordinary efforts to be able to pray in the Romanian language. We are grateful to them for the great sacrifice they made. - Cătălin Constantin, President of the Parish Council.

A hundred years ago, Romanians arriving in the United States of America had only one dream: to return home with 1000 dollars and buy a piece of land. They worked on the banks of the Mississippi River in slaughterhouses where they were paid 50 cents an hour. Of these, 19 cents were donated for building a church. Thus was built the "Saint Archdeacon Stephen" Church in South Saint Paul, Minnesota. The first consecration of the place of worship took place on September 28, 1924.

Sfânta Liturghie - „experiența isihastă” a comunității în comuniune de rugăciune

PR. PROF. UNIV. DR. VIOREL SAVA

Continuare din numărul precedent...

c) Curăția inimii, starea de pocăință și progresul în cunoașterea lui Dumnezeu – trepte premergătoare vederii luminii

Cei curați cu inima vor vedea pe Dumnezeu, spune Mântuitorul Iisus Hristos: „Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu” (Mt. 5, 8), iar curăția inimii este rezultatul unei lucrări stăruitoare și de durată, asemenea unei

zidiri care se realizează în timp și cu multă trudă. „Inimă curată zidește întru mine, Dumnezeuule, și duh drept înnoiește întru cele dinlăuntru ale mele” (Ps. 50, 11). Ca organ biologic, vital pentru viața noastră, inima este rodul actului creațional din pântecel matern, curăția inimii, însă, este o zidire nouă. Pe măsura curăției inimii este și vederea luminii, și după multa îndeletnicire cu rugăciunea inimii, și după integrarea cu toată ființa și cu toată puterea în urcușul duhovnicesc al Sfintei Liturghii.

Curăția inimii, după Sfântul Paisie Velicikovski, este condiționată și dependentă de curăția minții, a cugetului, și de paza permanentă a minții, de tot ceea ce întinează. Citându-l pe Sfântul Isihie Sinaitul, el zice: „Paza minții este potrivit să se numească și cu nume asemenea acestora: născătoare de lumină, și născătoare de fulger, și răspânditoare de lumină, și purtătoare de foc, pentru că întrece, la drept vorbind, mulțimea nenumărată a virtuților trupești [...] către ea năzuind unii dintre cei păcătoși, netrebnici, scârboși, nepricepuți, neînțelegători și nedrepti, pot ajunge prin Iisus Hristos drepti, de ispravă, curați, sfinți și înțelepți; și nu numai aceasta, dar și să vadă tainele dumnezeiești și să binecuvinteze numele lui Dumnezeu. Și fiind văzători, plutesc către această preacurată și nesfârșită lumină și se apropie de ea cu o negrăită apropiere, cu adevărat se desfătează și viețuiesc cu ea, fiindcă ei au gustat <<că bun este Domnul>> (Ps. 33, 8)”.

Cel ce dorește să se îndeletnicească cu rugăciunea inimii trebuie să-și păzească mintea de gânduri rele și necurate. Doar mintea în stare de curăție poate să păzească inima curată, zice același Părinte de la Neamț, citându-l pe Sfântul Simeon Noul Teolog: „Adevărata și nerătăcita luare aminte în rugăciune este ca mintea să păzească inima când se roagă și dinlăuntru acesteia de-a pururi să se întoarcă și să se învârtă, și dintru aceea să-și înalțe rugăciunea către Domnul. Și după ce acolo înlăuntru va gusta <<că bun este Domnul>>, nu se va mai depărta de locul și sălășluirea inimii, că atunci va zice și el împreună cu Apostolul <<Bine ne este nouă să fim aici>> (Mt. 17, 4). Și totdeauna acolo, în locurile inimii căutând și înconjurând noimele și gândurile cele semănate de vrăjmașul, scoțându-le, le gonește”.

Când preotul se pregătește să aducă pe Sfânta Masă Cinstitele Daruri pregătite la Proscomidiar, în taină, în timpul cântării Heruvicului, se roagă zicând: „[...] pe Tine Te rog,

Cel ce singur ești bun și binevoitor, caută spre mine, păcătosul și netrebnicul Tău rob, și-mi curățește sufletul și inima de cugete viclene [...]” . Această cerere se înscrie în aceeași logică și se impune ca o condiție obligatorie pentru a vedea lumina în finalul Sfintei Liturghii, precum în cazul celui care caută vederea luminii, practicând rugăciunea inimii sau rugăciunea lui Iisus. „Cuvântul <<inimă>>, zice Episcopul Kallistos Ware, în acest context, trebuie înțeles, nu atât în sensul său modern (emoțiile și afecțiunile), ci în sensul său semitic și biblic, definind persoana umană în totalitatea sa”. Inima nu este doar un organ material al trupului uman, luat din țărână și care se întoarce iarăși în țărână, ci este reflectarea „eu-lui cel mai profund și cel mai adevărat”, este centrul nu numai al conștiinței, ci și al inconștientului uman, nu numai al sufletului, ci și al duhului, nu numai al duhului, ci și al trupului, nu numai al inteligibilului, ci și al inefabilului; într-un cuvânt, este centrul absolut”.

Unirea minții cu inima, în armonie deplină și în stare de curăție, de „lepădare a griii celei lumești”, de detașare de cele din afară, de cele ale lumii, cum zice Sfântul Ioan în prima sa Epistolă, constituie temelia rugăciunii minții adunată în inimă, în acest „centru absolut”, și începutul urcușului spre vederea luminii. „În vederea îndeplinirii călătoriei lăuntrice (și a celei liturgice) prin adevărata rugăciune, este necesară pătrunderea în acest „centru absolut”; cu alte cuvinte, este necesară coborârea din minte în inimă”. Numai atunci, rugăciunea inimii devine, defapt rugăciunea minții din inimă.

În Sfânta Liturghie, curăția minții și a inimii este întreținută și intensificată printr-o atitudine penitențială asumată și manifestată pe parcursul întregii slujbe. Această atitudine penitențială, care nu este doar ritualistică și exterioară, formală, ci una profund interioară, expresie a conștiinței păcătoșeniei și nevredniciei, nu este abandonată nici în noaptea Sfintei Învieri și nici în zilele Cincizecimii. De ce?

Pentru că ea este parte a lucrării duhovnicești a cărei finalitate este vederea luminii. Formula liturgică: „Dumnezeule, curățește-mă pe mine păcătosul și mă miluiește”, prezentă de la începutul Proskomidiei și până la finalul Sfintei Liturghii, confirmă cele de mai sus. În plus, o conștiință pătrunsă de pocăință ne face părtași ai luminii celei neapuse. În cea de-a șaptea rugăciune din Rânduiala Sfintei Împărtășiri, rugăciune alcătuită de Sfântul Simeon Noul Teolog, spunem: „Știu, Mântuitorule că altul ca mine nu a greșit Ție, nici n-a făcut faptele pe care le-am făcut eu. Dar și aceasta știu, că mărimea greșelilor mele și mulțimea păcatelor mele nu covârșesc slava cea multă a Dumnezeului meu, nici iubirea Lui de oameni cea nesfârșită; ci pe cei ce fierbinte se pocăiesc, cu mila îndurării îi curățești și îi luminezi, și cu lumina îi unești, părtași dumnezeirii Tale făcându-i [...]”.

Curățirea minții și a inimii prin pocăința asumată deplin și permanent ne adâncește în taina cunoașterii lui Dumnezeu, Care se revelează gradual și continuu și celui care practică rugăciunea inimii, și celui care participă

la Sfânta Liturghie, în stare de pocăință și doxologico-euharistică, având mintea și inima libere de toată grija cea lumească.

Rugăciunea inimii: Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul, este o sinteză, „un rezumat al învățăturii” de credință, zice Episcopul Kallistos Ware, de unde înțelegem că intensificând rugăciunea, sporim în cunoașterea Celui ce este conținutul rugăciunii.

În Sfânta Liturghie, Dumnezeu ni se revelează din treaptă în treaptă, începând de la Proskomidie și până la finalul slujbei. În ritualul Proskomidiei sunt cuprinse Nașterea și Patimile Mântuitorului, după cum ne arată Sfântul Gherman al Constantinopolului în comentariul său liturgic. Sinaxa liturgică, adunarea comunității în jurul episcopului și preotului care săvârșesc Sfânta Liturghie, este momentul în care Hristos se revelează celor prezenți prin intermediul trupului Său tainic, al cărui cap El, Hristos, este, după cum spune Sfântul Apostol Pavel (Ef. 4, 11-16). Când se citește textele biblice din Apostol și din Evanghelie ne aflăm într-o altă etapă a revelării

de Sine și pe o altă treaptă a cunoașterii. Mergând pe cale, împreună cu ucenicii Săi în drum spre Emaus, Iisus le tâlcuia acelora cele scrise despre El în Lege și în Prooroci, ajutându-i să-L cunoască (Lc. 24, 15-27). Citirea textelor biblice este însoțită de rugăciune, în care cerem lui Dumnezeu: „Strălucește în inimile noastre, iubitorule de oameni, Stăpâne, lumina cea curată a cunoașterii Dumnezeirii Tale și deschide ochii noștri spre înțelegerea evanghelicelor Tale propovăduiri [...]”. O etapă superioară a cunoașterii, ca urmare a unei revelații mai intense căreia ne face părtași Dumnezeu prin Fiul Său, are loc la Vohodul Mare, când Mielul lui Dumnezeu vine să ridice păcatele lumii prin răstignirea, moartea și Învierea Sa din morți.

Înaintând în Sfânta Liturghie, ne adâncim în cunoaștere, Dumnezeu Însuși făcându-Se cunoscut. În anafora Sfântului Vasile cel Mare citim că Hristos Îl arată întru Sine pe Tatăl, adică Îl revelează către noi, sau ni-L descoperă, revelându-L, totodată, pe Duhul Sfânt: „Stăpâne al tuturor, Doamne al cerului și al pământului, [...] Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos, al marelui Dumnezeu și Mântuitorului nostru, nădejdea noastră, Care este chipul bunătății Tale, pecete asemenea chipului, Care întru Sine Te arată pe Tine, Tată, Cuvânt viu, Dumnezeu adevărat, înțelepciune mai înainte de veci, viață, sfințire, putere, Lumina cea adevărată, prin Care S-a arătat Duhul Sfânt, Duhul adevărului, darul înfierii [...]”. Revelarea și cunoașterea se manifestă și mai intens în timpul epiclezei când, prin lucrarea Duhului Sfânt, darurile de pâine și vin, devin Trupul și Sângele lui Hristos. Acest fapt îl găsim subliniat de același Sfânt Părinte, Vasile cel Mare. În partea finală a rugăciunii epiclezei, el se exprimă în felul următor: „[...] Ție ne rugăm și de la Tine cerem, Sfinte al Sfinților, cu bunăvoința bunătății Tale, să vină Duhul Tău cel Sfânt peste noi și peste Darurile acestea ce sunt puse înainte și să le binecuvinteze pe ele și să le sfințească și să le arate”, pâinea, Trup al

lui Hristos, iar vinul, Sânge al Lui.

Primirea Sfintei Împărtășanii este moment de luminare și de cunoaștere mai dâncă. „L-au cunoscut pe El la frângerea pâinii”, zice Sfântul Luca (Lc. 24, 31). În rugăciunea a noua din Rânduiala Sfintei Împărtășiri, rugăciune alcătuită de Sfântul Ioan Gură de Aur, îi cerem lui Hristos să pătrundă ființa noastră și să „lumineze cugetul nostru cel întunecat”, iar în rugăciunea a unsprezecea, alcătuită de Sfântul Ioan Damaschin, cerem să ne „lumineze simțirile cele sufletești, arzând nelegiuirile păcatelor noastre”. După primirea Sfintei Împărtășanii, mulțumind lui Dumnezeu, Îi cerem ca Dumnezeieștile Taine să ne fie spre „luminarea ochilor inimii” și să ne „lumineze numărul deplin al celor cinci simțuri”. Împărtășirea de lumină și pătrunderea în cunoașterea lui Dumnezeu ating acum gradul cel mai înalt, dar sunt totuși limitate pentru veacul acesta. Ele se vor împlini deplin în împărăția lui Dumnezeu. Liturgic, acest adevăr este exprimat în troparul pascal care este rostit în timpul așezării miridelor pentru cele nouă cete de sfinți în Sfântul Potir, după momentul împărtășirii: „O, Paștile cele mari și presfințite, Hristoase! O, Înțelepciunea și Cuvântul și Puterea lui Dumnezeu! Dă-ne nouă să ne împărtășim cu Tine, mai adevărat, în ziua cea neînserată a împărăției Tale”. „Mai adevărat” are sensul de deplin. În veacul acesta care cunoaște înserare, împărtășirea de lumină, de cunoaștere, este nedeplină. În ziua cea neînserată, împărtășirea de lumină și cunoașterea sunt depline. Acum, ca în oglindă, ca în ghicitură, în veacul viitor, față către față, cum spune Sfântul Apostol Pavel: „Căci vedem acum ca în oglindă, în ghicitură, iar atunci, față către față; acum cunosc în parte, dar atunci voi cunoaște pe deplin, precum am fost cunoscut și eu” (1 Co. 13, 12).

Roadele înaintării în cunoaștere spre vederea luminii, prin curățirea minții și a inimii și așezarea lor în stare de rugăciune curată și prin asumarea și intensificarea stării de pocăință, sunt arătate în sinteză în imnul liturgic: „Am văzut lumina cea adevărată, am primit Duhul

cel ceresc, am aflat credința cea adevărată, nedespărțitei Sfintei Treimi închinându-ne, că aceasta ne-a mântuit pe noi”. Cel ce se închină mereu, practicând rugăciunea inimii sau participând la Sfânta Liturghie, vede lumina, primește Duhul și află credința, iar cel ce vede, primește și află, devine un închinător permanent, un isihast, un practicant al rugăciunii inimii și un dependent de Sfânta Liturghie. Despre cea din urmă, Părintele Dumitru Stăniloae spune: „Liturghia este mediul trăirii și cunoașterii de către noi a iubirii personale dumnezeiești, ca supremul sens, sau <<lumina adevărată>>, plenară a existenței. Dar cunoașterea ce ne-o dă Treimea Persoanelor divine nu-i obținută cu sila, ci cu rugăciunea care apelează la libertatea Treimii de a se descoperi [...]. Sfânta Liturghie e prelungirea continuă a coborârii Treimii la noi prin jertfa Fiului, coborâre ce răspunde rugăciunii noastre și are ca scop ridicarea noastră la unirea cu Ea în dragoste. Lumina aceasta ni se dă mai ales prin trupul Fiului jertfit pentru noi, care e plin de toată simțirea dragostei pentru noi și de toată lumina”.

d) Nedeplin, dar totuși acum.

Am arătat mai sus că, deși am văzut lumina, vederea e nedeplină și că dacă am primit cunoașterea, cunoașterea e nedeplină. Doar în veacul viitor ele vor fi depline. Cu toate acestea, timpul cunoașterii lui Dumnezeu și al împărtășirii de lumină a și venit, este acum, este timpul vieții noastre pământești. Când cântăm la Botez celui ce a fost scos din cristelniță: „Dă-mi mie haină luminoasă, Cel ce Te îmbraci cu lumina ca și cu o haină [...]”, exprimăm, deopotrivă, și ce a primit cel ce s-a botezat, și ce trebuie să devină. A primit lumină și trebuie să devină mereu ceea ce deja a primit. Lumina cea adevărată și cunoașterea care ne vin din rugăciunea inimii și din Sfânta Liturghie ne arată, deopotrivă, ceea ce vom

primi și ceea ce am primit deja. Nedeplin acum, deplin în veacul viitor. Dar, totuși, și acum. Iată ce spune despre aceasta Sfântul Simeon Noul Teolog: „Că e cu putință a vedea pe Dumnezeu, atât cât e îngăduit omului să vadă, ascultă pe Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Care zice iarăși: <<Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu>> (Mt. 5, 8). Ce voi zice la acestea? Știu, cel ce nu crede în bunătățile din mână și nu râvnește să le aibă pe acestea, se va îndrepta spre cele viitoare și va răspunde zicând: <<Da, cu adevărat, cei curați cu inima vor vedea pe Dumnezeu; dar aceasta se va întâmpla în veacul viitor și nu în cel de acum>>. De ce nu acum va fi aceasta, iubitele? Dacă a spus că Dumnezeu poate fi văzut în curăția inimii, desigur că atunci când se produce curăția îi urmează și vederea. Și dacă ai fi curățit-o vreodată pe aceasta, ai fi cunoscut ca adevărate cele spuse. Dar pentru că n-ai pus aceasta în inima ta (FA 5, 4) și nici n-ai crezut că este adevărat acest lucru, ai disprețuit și curăția și ai fost lipsit de vedere. Dacă curăția se dobândește aici, tot aici vei avea și vederea. Iar dacă spui că vederea e după moarte, vei pune fără îndoială și curăția după moarte și astfel se va întâmpla să nu vezi niciodată pe Dumnezeu, prin faptul că nu vei avea după moarte o lucrare, prin care să câștigi curăția”.

Cel ce dobândește curăția inimii în viața aceasta, în viața aceasta îl vede pe Dumnezeu, dar cine nu-l caută în viața aceasta pe Dumnezeu, curățindu-și inima, nu-l vede nici în veacul viitor. Dar tocmai pentru că îl vedem acum și îl cunoaștem acum, și simțim că acestea sunt nedepline, ne umplem de râvnă, de sete, de dor ca să le dobândim deplin în veacul viitor, căutându-le mai intens acum.

Note

¹ Sfântul Paisie de la Neamț, „Capete despre rugăciunea minții”, 5, în: *Sfântul Paisie de la Neamț. Cuvinte...*, p. 155. Vezi și: Isihie Sinaitul, „Către Teodul. Scurt cuvânt de folos sufletului și mântuitor despre trezvie și virtute. Așa numitele cuvinte despre împotrivire și rugăciune”, Suta a doua, 69, în: *Filocalia*, 4, traducere, introducere și note de Preot Profesor Doctor Dumitru Stăniloae, Ediția a II-a, Editura Harisma, București, 1994, p. 101.

² Sfântul Paisie de la Neamț, „Capete despre rugăciunea...”, 6, , în: *Sfântul Paisie de la Neamț. Cuvinte...*, p. 157, citat după Sfântul Simeon Noul Teolog, „Cuvânt pentru cele trei chipuri ale luării aminte și ale rugăciunii!”, cf. Biblioteca Sfântului Sinod, nr 14, f. 620-621 – vezi nota 101.

³ *Liturghier*, p. 159.

⁴ Episcop Kallistos Ware, *Rugăciunea lui Iisus*, Editura Orthodoxos Kypseli din Tesalonic, București, 1992, p. 39.

⁵ Richard Kehoc, „The Scriptures and Word of God”, în *Eastern Churches Quarterly*, VIII, 1947, p. 78, la Episcop Kallistos Ware, *Rugăciunea lui Iisus*, p. 39.

⁶ John Dunlop, „Starerts Ambrosy: Model for Dostoievsky's Starets Zosima”, Belmont, 1972, p. 22, la Episcop Kallistos Ware, *Rugăciunea lui Iisus*, p. 39.

⁷ Cele ale lumii, zice Sfântul Ioan, sunt: „pofta trupului, pofta ochiului și trufia vieții” (1 In. 2, 16).

⁸ Episcop Kallistos Ware, *Rugăciunea lui Iisus*, p. 39.

⁹ Episcop Kallistos Ware, *Rugăciunea lui Iisus*, p. 40.

¹⁰ A se vedea: *Liturghier*, p. 116 – începutul Proscomidiei; p. 131 – Rânduiala pregătirii sfinților slujitori pentru începutul Dumnezeieștii Liturghii; p. 161 – după căderea de la Heruvic, când se închină în fața Sfintei Mese; p. 161 – înainte de a ridica Cinstitele Daruri de la Proscomidia pentru a face Vohodul Mare; p. 175 – înainte de Epicleză; p. 185 – înainte de cuvintele: „Să luăm aminte! Sfintele Sfinților!”. Vezi și Cristian – Vasile Petcu, *The Sacrament of Confession: Canonical Aspects*, în „Teologia”, XVII (2013), nr. 1, pp. 113-124.

¹¹ *Liturghier*, p. 361.

¹² Episcop Kallistos Ware, *Rugăciunea lui Iisus*, pp. 25-27.

¹³ Sfântul Germanos Arhiepiscopul Constantino-

polului, „Relatare și viziune mistică despre biserică [și Liturghie]”, 20-22, la Diac. Ioan I. Ică Jr., *De la Dionisie Areopagitul la Simeon al Tesalonicului. Integrala comentariilor liturgice bizantine*, Editura Deisis, Sibiu, 2011, pp. 262-263. Vezi și: Pr. Prof. Dr. Ene Braniște, *Liturgica specială*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 1980, pp. 308-309.

¹⁴ Sfântul Germanos al Constantinopolului spune: „Evanghelia e venirea / prezența [parousia] lui Dumnezeu, prin care a fost văzut de noi, nemaigrăindu-ne prin nori și enigme, ca odinioară lui Moise prin glasuri, fugere și sunet de trâmbiță, întuneric și foc pe munte, sau profeților prin vise, ci S-a arătat în chip evident ca om adevărat și a fost văzut de noi împărat blând și liniștit [...], prin El Dumnezeu Tatăl ne-a grăit gură către gură, iar nu prin enigme [...]; pe El L-am auzit și <<L-am văzut cu ochii noștri>> [1 In. 1, 12] că e Înțelepciune și Cuvânt al lui Dumnezeu [...]” - Sfântul Germanos Arhiepiscopul Constantinopolului, „Relatare și viziune mistică...”, 31, la Diac. Ioan I. Ică Jr., *De la Dionisie Areopagitul...*, p. 266.

¹⁵ *Liturghier*, pp. 147-148.

¹⁶ *Liturghier*, pp. 247-248.

¹⁷ *Liturghier*, p. 254.

¹⁸ *Liturghier*, p. 362.

¹⁹ *Liturghier*, p. 364.

²⁰ *Liturghier*, p. 368 – rugăciunea întâi de mulțumire, alcătuită de Sfântul Vasile cel Mare.

²¹ *Liturghier*, p. 369 – rugăciunea a treia de mulțumire, alcătuită de Sfântul Simeon Metafrastul. Vezi și † Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, „Cuvânt înainte. Sfânta Liturghie – izvor de viață sfântă și lumină veșnică”, în: *Liturghier*, p. 8.

²² *Liturghier*, p. 193.

²³ Preot Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, *Spiritualitate și comuniune...*, p. 371.

²⁴ Molitfelnic, Editura Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 2019, p. 46.

²⁵ Sfântul Simeon Noul Teolog, „A cincea cuvântare morală”, în: *Filocalia*, VI, traducere, introducere și note de Pr. Prof. Dumitru Stăniloae, Editura Institutului Biblic și de Misiunea Ortodoxă, București, 1977, p. 187.

Valoarea spirituală a muncii în era roboților inteligenți

ARHID. ADRIAN SORIN MIHALACHE

Mașina, robotul de bucătărie, roboții industriali sau calculatorul sunt de ani buni, prezențe obișnuite în peisajul vieții cotidiene. Întrucât o mare parte dintre oameni le folosesc în mod curent, s-ar putea spune că interacțiunea aceasta dintre om și mașină nu reprezintă o sarcină specială, o activitate care să solicite analize subtile. Totuși, nu este chiar așa. În numeroase locuri și în variate forme, în ultimele decenii au fost exprimate avertismente cu privire la provocările pe care le anunță dispozitivul tehnic, mașina în viața și devenirea omului.

Filozoful german Hans-Georg Gadamer, observa într-un studiu, faptul că formarea omului presupune, între altele, și o formare a simțurilor. El propunea, în acest sens, ideea de cultură a simțurilor, o cultură care ar trebui să vizeze dezvoltarea a ceea ce el a numit „inteligența simțurilor”, în sensul unei deschideri care să se opună „comportamentului instinctiv, prejudecăților necontrolate, deformării cauzate de afecte și invaziei haotice de stimuli”¹.

Metamorfozele muncii

Pe lângă această considerație, adăugăm și observația, cumva evidentă, că tehnica și tehnologiile ne mijlocesc receptarea lucrurilor,

a semenilor și a naturii înconjurătoare, în viața de fiecare zi. Și, ceea ce dorim să subliniem aici, aceste aspecte devin și mai relevante dacă avem în atenție munca, activitatea profesională, întrucât tehnica se face simțită într-o măsură considerabilă, în mai toate ocupațiile. Roboții, calculatoare, camerele de luat vederi, interfoane, telefoane, sistemele inteligente incorporate în comenziile de bord ale autoturismelor, automate pentru tichetele de călătorie, automate bancare, ecrane interactive de informare din unele instituții publice, ce înlocuiesc de ceva vreme funcționarii de la ghișeu destinat relațiilor cu clienții... Acestea sunt doar câteva dintre situațiile în care astăzi ne-am obișnuit să întâlnim mașini inteligente, cu funcții specializate, gata să răspundă cerințelor noastre.

Desigur, pot fi enumerate – și adesea așa se și întâmplă - foarte multe avantaje de pe urma folosirii acestor mijloace moderne de informare și de lucru. Și, fără îndoială, este just să considerăm tehnica drept activitate ce a oferit lungă listă de mașini ce ușurează, simplifică, scurtează sau suprimă, după situație, multe dintre operațiile ce se impun în cadrul diverselor sarcini activități, preluând, în multe cazuri, operații dificile și greu de realizat. Totuși, extinderea ariei de aplicabilitate a dispozitivelor tehnice și serviciile pe

spiritualitate

care acestea tind să le acopere scot la iveală semnele unei metamorfoze profunde a muncii².

Inculturația simțurilor

Este semnificativă aici observația lui Michel Henry, potrivit căreia utilizarea excesivă a tehnicii poate determina atrofierea puterilor omenești, slăbirea capacităților noastre de a ne deschide către lume. Tot ceea ce făcea omul în trecut, constată Henry, face acum robotul. „Doar că robotul nu face nimic, el nefiind decât declanșarea și funcționarea unui mecanism. Singura acțiune reală care subzistă (...) este actul de a apăsa pe un buton de comandă. Încă de la începutul erei industriale și ca simplu efect al înlocuirii pregresive a „forței de muncă” cu energiile naturale, era posibilă prefigurarea reducerii activității lucrătorilor la o muncă de supraveghere, care echivalează cu atrofia cvasitotalității potențialităților subiective ale individului viu și, astfel, cu o stare de neliniște și nemulțumire crescânde”³. S-ar putea spune că mașinile moderne, dispozitivele tehnice performante „iau” din mâna omului tot mai mult și mai des „peticul de natură” explorat în mod obișnuit

prin munca proprie. Tehnica ne confiscă tot mai multe din lucrurile și resursele cu care eram obișnuiți să lucrăm, restrângându-ne în mod semnificativ orizontul experiențial, conducându-ne treptat, către ceea ce Gadamer ar fi considerat a fi o adevărată inculturație a simțurilor.

Dar, mai mult decât atât, dispozitivele tehnice tot mai performante, așa cum afirmă Michel Henry, sunt cele care dictează astăzi tot mai mult lucrătorului, stabilind prin funcțiile lor, „natura și modalitățile puținului care-i rămâne [omului] de făcut”, încât, în munca propriuzisă, nu se mai ține cont de om decât „în măsura exactă în care dispozitivul trebuie (...) să permită intervenția” lui⁴. Rene Guenon, venind pe un alt drum, ajunge să facă o observație asemănătoare: astăzi, în munca industrială, deprinderea unei profesii se desfășoară într-o direcție opusă parcursului tradițional al uceniciei. În culturile vechi deprinderea unei meserii putea fi trecută în rândul experiențelor întrucâtva inițiatice. În prezent însă, lucrătorul nu mai pune nimic din el însuși în ceea ce face. Profesia înseamnă acum desfășurarea unor acțiuni, gesturi sau comportamente standardizate, pentru că, în cazul multor profesii, activitatea nu constă decât în „a face să se miște o mașină”, în execuția mecanică a unor mișcări, fără a le mai înțelege rațiunea sau rezultatul, încât, spune el, „mașina va fabrica în realitate obiectul”⁵.

Tehnica – prizonieră în spațiul contingenței

Este necesar să menționăm aici faptul că termenul grecesc *technē*, care se află la rădăcina cuvântelor „tehnică” și „tehnologie”, are o lungă istorie și câteva semnificații care ar putea aduce o lumină nouă considerațiilor de până acum. Folosit în vremea lui Platon,

pentru a desemna orice iscusință în a face ceva, o competență profesională situată în opoziție cu ceea ce este instinctiv (*physis*), cuvântul *techne* are, începând cu Aristotel, înțelesul de știință aplicată⁶. Pe de o parte, este important de spus aici că *techne*, folosit în general în tradiția greacă cu semnificația de meșteșug, iscusință, artă sau știință aplicată, înseamnă de fapt un anumit *tip de cunoaștere*, adică o cunoaștere orientată spre producerea unor lucruri sau valori. Pe de altă parte, în legătură cu *techne* trebuie remarcată deosebirea acestor producții cuprinse în sfera lui și o altă arie practică (*praxis*), pe care grecii o legau de viețuirea înțeleaptă, de practicarea virtuților (adică *phronesis*)⁷. Michel Henry sesizează acest lucru, subliniind că, în sens original, *techne* desemnează „un *a face* care poartă în sine propria sa cunoaștere”, o cunoaștere originală „care își află esența în faptul de a face”⁸. Plecând de aici, el conchide că la origine, *techne* nu este altceva decât „expresia vieții”, „punerea în operă a puterilor corpului subiectiv”⁹.

Toate acestea se dovedesc importante întrucât, așa cum vom vedea imediat, tehnica, deși a invadat lumea în care trăim, are în multe privințe, legături tot mai slabe cu viața.

Până atunci însă, mai pomenim aici un fapt evident: dezvoltarea tehnicii nu este posibilă decât între granițele puterilor naturale, în limitele resurselor aflate la dispoziția omului, și în perimetrul legilor fizicii pe care omul le poate folosi. O situație de felul acesta, în care *tehnica* e așezată într-un plan secund în raport cu *natura*, este afirmată și de Aristotel. Pe de o parte, pentru Aristotel tehnica nu are alt domeniu de lucru decât cel pe care i-l rezervă contingența. Pe de altă parte, spre deosebire de tehnică, ce trimite, de regulă, la „rutina unui artizan”, știința este un lucru nobil care înalță

pe om spre legile cosmosului¹⁰.

Muncă fără activități manuale și natură „fabricată”

Ei bine, raportul acesta dintre tehnică și știință, în forma pomenită în gândirea greacă, nu a rămas neschimbat. În filosofia științei găsim că la începutul Evului Mediu, știința și tehnica s-au dezvoltat împreună, într-un proiect ce urmărea progresul comunităților omenești, un progres despre care scrie, cu pasiune Bacon. După o perioadă în care știința se dezvoltă autonom, anume între secolele XVII-XIX, urmează o resituare a raportului știință-tehnică, datorită descoperirilor extraordinare ale fizicii și biologiei din secolul al XX-lea, precum și aplicațiilor informaticii, elemente care șterg tot mai mult granițele dintre știință și tehnologie¹¹.

Dezvoltarea fără precedent din ultimele decenii a continuat să producă mutații profunde și rapide în raportul dintre știință și tehnică. Astăzi tehnica „produce”, într-un fel, știință, întrucât creează condițiile de validare și dezvoltare a teoriilor, producând dispozitive tehnice capabile să ofere condiții pentru experimente exploratorii tot mai rafinate. Prin nanotehnologii sau prin fisiune nucleară, știința și tehnica oferă posibilitatea „construirii” de noi molecule sau elemente chimice, care nu există în mod natural, încât se poate spune că tehnica a depășit teritoriul manipulărilor clasice executate cu materialul naturii, „producând” întrucâtva, o altă „natură”, artificială. Pe de altă parte, mașinile construite de om se apropie astăzi de „modul de existență al obiectelor naturale”, procedeele existente în natură sunt folosite tot mai mult în inginerie (*mimetica*), iar tehnica miniaturizată este inaccesibilă mâinilor omenești, microprocesoare ce incorporează o complexitate

considerabilă de funcții fiind folosite de către om fără să fie activate manual¹². Toate acestea sugerează că trăim într-o epocă dinamică, în care tehnica și știința se delimitează din ce în ce mai greu și se pătrund din ce în ce mai des.

Autonomia tehnicii și exilul vieții omenești

Pe de o parte, prin faptul că tehnica preia tot mai multe roluri și activități omenești, omul și viața par a fi trecute într-un plan secund; mersul lumii vădește „rolul derizoriu” care îi este lăsat „vieții și cunoașterii sale”¹³. Îngrijorarea lui Henry e justificată: totul pare a fi construit din ce în ce mai mult de către știință, și din ce în ce mai mult în funcție de ea și pentru ea. În lumea în care trăim, scrie el, „nu mai este necesară nici măcar intervenția minimală a vieții, de pildă sub forma unei pârgii de comandă ce trebuie deplasată, aceasta tinzând să dispară în măsura în care dispozitivul este proiectat în așa fel încât să fie capabil să se autoregleze și să se autocontroleze el însuși...”¹⁴. S-ar putea spune deci, că pe măsură ce tehnica se dezvoltă, iese tot mai mult la iveală o anumită autonomie a activităților ei, și o extindere a ei care amenință viața.

Mai mult decât atât, tehnicizarea excesivă sărăcește și spațiul comunitar, prin mania procedurilor și formalizarea acțiunilor individuale sau colective din spațiul public, prin „eficientizarea” relațiilor interumane din spațiul profesional sau educațional, lipsind până la urmă lumea vieții de experiențele formative, de inițiativele de înțajutorare, de expresiile iubirii dintre semenii. Exemplul cel mai facil de relații formalizate îl oferă serviciile publice. Dezumanizarea, extensia procedurilor non-umane în rândul serviciilor este prezentă adesea, acolo unde relațiile interumane clienți-angajați sunt sau se doresc a fi standardizate. Mașinile de gătit din resta-

urantele fast-food, de exemplu, controlează mișcarea angajaților, iar programele de pregătire a personalului transmit scenariile pe care angajații trebuie să le cunoască și să le aplice în relația cu publicul consumator. Sunt stabilite deja propozițiile de întâmpinare, maniera de raportare, celelalte elemente cheie ale comportamentului zilnic de la locul de muncă¹⁵.

În fine, cu referire la muncă și la felul cum ea este afectată de tehnologii, este semnificativ aici și diminuarea considerabilă a responsabilității morale subsecventă muncii. Exemplele ce pot fi date aici au în atenție divizarea muncii. Zygmunt Bauman, într-o evaluare a eticii postmoderne, proclamă o adevărată eră a post-datoriei: „prin specializarea și funcțiile pentru care timpurile noastre sunt notorii (...), aproape fiecare acțiune implică mulți oameni și că fiecare dintre ei face doar o mică parte din lucrarea generală (...) încât nimeni nu poate revendica în mod rezonabil și convingător (sau nu poate fi acuzat de) <<paternitatea>> (sau responsabilitatea) pentru rezultatul final. Păcat fără păcătoși, crimă fără criminali, vină fără vinovați! Răspunderea pentru consecințe este, ca să spunem așa, navigantă, negăsindu-și nicăieri limanul firesc”¹⁶.

Munca, exersare etică și ascetică ce descoperă Creația ca dar

Credem că sunt utile aceste observații, întrucât munca poate fi înțeleasă ca un raport special între om și creație. Printr-o întrebuințare corectă a lumii, potrivit rațiunilor lucrurilor ei, adecvată vocii lui Dumnezeu, la fel ca și în cazul unei corecte raportări la trup și la semenii, omul se poate apropia de condiția spirituală a întâlnirii cu El. În acest caz, munca își recapătă relevanța în urcușul spiritual al omului. Ea devine prilej de

cunoaștere a raționalității Creației și a Proniei divine, prilej de contemplare a bunătății și frumuseții lui Dumnezeu și de experiență a iubirii Lui exprimate prin lucrurile create, puse în lume pentru om, munca devine exercitare etică și ascetică a resurselor lumii create și a înțeleșurilor ei, în vederea apropierii de El și de semenii.

Multă lumină și sens aduce perspectiva creștină asupra muncii, întrucât leagă munca, ca lucrare constitutivă ființei umane, de urcușul vieții spirituale! Părintele Dumitru Stăniloae scrie în acest sens că „noi transformăm lucrurile în darurile noastre prin actul libertății noastre și prin iubirea ce-o arătăm în felul acesta lui Dumnezeu. Spre acesta noi le putem transforma și combina la nesfârșit. Dumnezeu i-a dat omului lumea nu

numai ca un dar de o fertilitate continuă, ci și de o mare bogăție de alternative posibile de actualizat de către om prin libertate și muncă”¹⁷. De aceea, din perspectivă creștină, „lumea slujește ridicării noastre la sensul nostru ultim sau la obținerea plenitudinii noastre în comuniune cu Dumnezeu cel personal, prin raționalitatea ei flexibilă sau contingentă, prin sensurile pe care omul le poate urmări prin ea. Toate acestea ne impun o nouă responsabilitate față de Dumnezeu și față de lumea însăși, responsabilitate prin al cărei exercițiu noi sporim în comuniunea cu Dumnezeu și cu semenii, umanizându-ne sau desăvârșindu-ne pe noi înșine”¹⁸.

Note

¹ H.-G. Gadamer, „Omul și mâna în procesul de civilizație actual”, în vol. *Elogiul Teoriei. Moștenirea europeană*, Editura Polirom, Iași, 1999, p. 100.

² Cf. Dominique Bourg, „Tehnică” în Dicționar de Istoria și Filosofia Științelor, Dominique Leccourt coord., Editura Polirom, 2005, p. 1320.

³ Michel Henry, *Barbaria*, Editura Institutul European, Iași, 2008, pp. 95-96.

⁴ *Ibidem*, p. 96.

⁵ Rene Guenon, *Domnia cantității și semnele vremii*, Editura Humanitas, București, 2008, p. 74.

⁶ Cf. Francis Peters, *Termenii filosofiei grecești*, Editura Humanitas, București, 1997, p. 268.

⁷ Cf. *Ibidem*, p. 269.

⁸ Michel Henry, *op. cit.*, p. 83.

⁹ *Ibidem*, p. 87.

¹⁰ Cf. Dominique Bourg, art. cit., p. 1317.

¹¹ Cf. Ilie Pârnu, *Introducere în epistemologie*, Editura Polirom, București, 1998, pp. 93-96.

¹² Cf. Dominique Bourg, art. cit., p. 1320.

¹³ Michel Henry, *op. cit.*, p. 96.

¹⁴ *Ibidem*, p. 97.

¹⁵ Cf. George Ritzer, *Globalizarea nimicului*, Editura Humanitas, 2010, p. 44.

¹⁶ Zygmunt Bauman, *Etica postmodernă*, Editura Amarcord, Timișoara, 2002, p. 24.

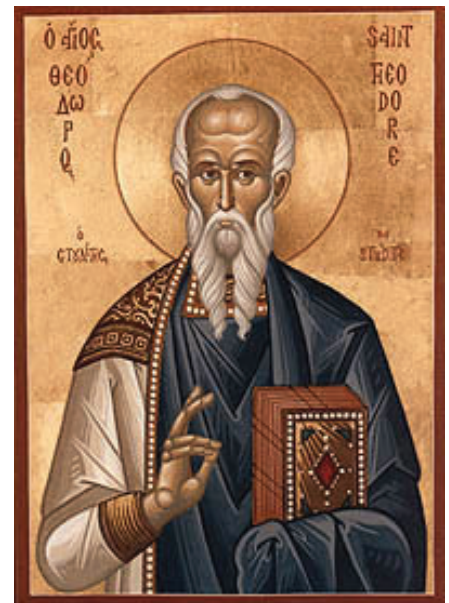
¹⁷ *Teologie Dogmatică Ortodoxă*, vol. I., Editura IBMBOR, București, 1996, p. 235.

¹⁸ *Ibidem*, p. 234.

Oration on the Veneration of the Precious and Life-Giving Cross

ST. THEODORE THE STUDITE

This is a day of great exultation and festal delight because the symbol of joy is in our midst. Today's feast is a choral dance of praise and doxology because the all-holy Cross is present among us. How inestimable is the value of this precious gift! How magnificent is the beauty of this sight! Its appearance is not a mixture of good and evil, like the tree which stood once in Eden, but to the contrary it is wholly good and wholly beautiful *both to behold and to partake* (cf. Gen 3:6), because the wood of this tree brings not death but life (cf. Gen 2:17). It gives light and not darkness. It leads us into Eden, it does not send us into exile from it. This is the wood upon which Christ ascended like a king mounting a chariot, with which he destroyed the devil who held the power of death, freeing the human race from slavery to the tyrant. This is the wood with which, as if he were a great warrior, the Master was wounded in his hands, and in his feet, and in his side, that is, the very body of God, and thus *healed the bruises of our sins* (Isa 53:5) along with our

nature which was wounded by the evil dragon. And if I must add something to these praises, this is the wood upon which the Master's blood was spilled, endowing it with invincible power that burns the demons and illumines the world. [...]

Excerpted from: St Theodore the Studite. "Oration on the Veneration of the Precious and Life-Giving Cross." Edited by Tikhon Pino. The Pappas Patristic Institute, April 12, 2024.
<https://www.pappaspatristicinstitute.com/post/on-the-cross>.

Let the prophet David therefore strike his spiritual harp, singing what is now most timely: *Exalt the Lord our God and worship at the footstool of his feet, for He is holy* (Ps 98:5); and let Solomon, who is unsurpassable in wisdom, join him in song and say: *Blessed is the wood through which righteousness comes* (Wisdom 14:7). The Church, as you now see, has become Paradise sprouting forth *the Tree of Life in its center* (Gen 2:9), in which there is no deceptive demon deceiving Eve but rather an angel of the Lord Almighty protecting all who draw near. Today the all-holy Cross is venerated, and the resurrection of Christ is announced to all. Today the life-giving wood is raised up, and the entire world is given new life to praise the Lord. Today the arms of the Cross are raised up, and jubilation resounds to the four corners of the world. *How beautiful*, it says, *are the feet of those who preach the Gospel of peace and good things* (cf. Rom 10:15), and blessed also are the eyes, I might add, of those who see the trophy which procured the peace of the whole world; and blessed are the lips that have kissed this sign which transcends all good things. Grace is set before all of us unbegrudgingly and everlastingly; it is a fountain gushing forth sanctification, never at any time sending anyone away from the riches of its goodness, but purifying even more those who are impure, cleansing them of their stains and defilement. It humbles the proud, rouses those who are *slow and dull of heart* (Prov 12:8), invigorates those bound by paralysis, and softens those who are unfeeling and merciless, if, that is, each one approaches with the promise of turning towards what is better, and does not advance rashly and recklessly toward divine things, since grace recognizes those who are modest and reverent and turns away those who do not bear these qualities.

When we look upon this live-giving tree, it heals our vision which, having been deceived, formerly looked to that alluring tree in paradise. Pressing our lips and eyes to this life-giving tree, we are delivered from the taste of the tree that produced death. How great is the gift which stands before us! How joyful is this blessedness! Since formerly it was on account of a tree that we died, it is now through a tree that we have found immortality. Through a tree we were deceived, and through a tree we trampled on the serpent who deceived us. How strange is the exchange! Instead of death, we have received life; instead of corruption, we have received incorruptibility; and instead of shame, glory! Well did the holy Apostle cry out: *As for me, may I never boast, except in the Cross of our Lord Jesus Christ, through which the world has been crucified to me, and I to the world* (Gal 6:14), for it was from the Cross that a wisdom beyond wisdom blossomed forth, *making foolish the boasting of the world* (cf. 1 Cor 3:19), and it was from the Cross that the knowledge of all good things came to fruition, cutting off at the roots the first shoots of evil. [...]

The Cross is something more precious than all the things in the world. The Cross is the safest refuge of Christians. The Cross is the lightest burden borne on the shoulders of Christ's disciples (cf. Mt 11:30). The Cross is the most comforting consolation of tired and troubled souls. The Cross is the unhindered road for the journey leading us to heaven. The height and length of the Cross is wider than the expanse of the dome of heaven. The power and might of the Cross destroy every opposing power. The form and shape of the Cross is a sight more beautiful than all other forms and shapes. The ray and light of the Cross is brighter than the rays of the sun. The grace and glory of the Cross are greater gifts

meditation

than all the gifts in the world. The Cross binds together heaven and earth and bestows peace upon them. The name of the Cross is sanctification, especially when spoken by the tongue and heard by the ear. Through the Cross, death was put to death and Adam was restored to life. The Cross was the boast of every apostle (cf. Gal 6:14), the crown of every martyr, and the sanctification of all the righteous. Through the Cross we *have been clothed in Christ* (Gal 3:26) and *cast aside the old man* (cf. Eph 4:22). Through the Cross, we have been marked as the sheep of Christ and placed in the sheepfold of heaven. Through the Cross, we strike down our enemies and *raise up the horn of salvation* (Lk 1:69). Through the Cross, we put the passions to flight and freely determine to live our lives above the heavens. Whoever carries the Cross on his shoulders becomes an *imitator of Christ* (cf. 1 Cor 1:1) and is glorified together with Christ. Seeing the Cross, angels are adorned and devils are scorned. Finding the Cross, the thief entered paradise (cf. Lk 23:43) and in place of his thievery received the kingdom. The one who simply makes the sign of the Cross disperses his fears and, in

their place, receives peace. The one who has the Cross as his protection will be safe from all harm and inviolate. Everyone who loves the Cross hates the world and becomes a lover of Christ.

O Cross of Christ, you are the esteemed boast of Christians! O Cross of Christ, you are the precious preaching of the apostles! O Cross of Christ, you are the royal diadem of the martyrs! O Cross of Christ, you are the priceless adornment of the prophets! O Cross of Christ, you are the splendid ornament of the entire world! O Cross of Christ, I speak to you as if you possessed a living and rational soul: may you protect those who ardently sing your praises, and may you save those who venerate and embrace you in faith. Guide the faithful in peace and in the ways of Orthodoxy. Bring us all to the joyous day of the Resurrection of Christ! Protect bishops and kings, those in monasteries and those in the world, everyone in Christ Jesus our Lord, with whom is glory and power together with the Father and the Holy Spirit, now and ever and unto the ages of ages. Amen.

Maica Domnului – singura bucurie și ultima nădejde într-o lume în agonie

ARHIM. DUMITRU COBZARU

Sfinții Părinți au iubit-o foarte intens pe Maica Domnului și au încercat pe măsura acestei iubiri să o laude, în toate aspectele, având în față tabloul pe care l-au înfățișat Sfântul Apostol și Evanghelist Luca și Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan, dar mai ales Sfânta Tradiție, care ne-a oferit cele mai multe amănunte în ce o privește.

Maica Domnului este, mai întâi de toate, cea care ne copleșește cu o dragoste imensă, care nu este doar *asemenea* iubirii lui Dumnezeu, El Însuși fiind iubire, ci am credința că este *aceeași*. Dacă cercetăm scrierile Sfinților Părinți, aflăm că toată dragostea pe care ne-o poartă Dumnezeu s-a transmis în pântecul Fecioarei Maria: prin ea ne-a izvorât izvor de apă vie, care se revarsă peste noi acum și până la sfârșitul vieții noastre, până în clipa trecerii noastre din lumea aceasta. Sunt Sfinți ruși care ne spun că în momentul plecării noastre în eternitate, o întâlnim pe Maica Domnului, care ne împărtășește această dragoste.

Maica Domnului, la praznicul Adormirii ei, este considerată „Paștele verii”. Domnul nostru Iisus Hristos, la Sfintele Paști, pe care le sărbătorim primăvara, S-a făcut începătură de înviere tuturor celor adormiți. El S-a înviat pe Sine Însuși, așadar, El este începătura învierii ca Dumnezeu întrupat, însă, între oameni,

începătura învierii celor adormiți s-a făcut prin Maica Domnului, care a fost doar om, nu și Dumnezeu, precum Domnul nostru Iisus Hristos. Așadar, sărbătoarea „Paștelui verii”, la care suntem părtași la 15 august, ne privește pe fiecare dintre noi: Maica Domnului este începătura învierii tuturor oamenilor adormiți, fiind înviată cea dintâi prin puterea, lucrarea și harul Domnului nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu și Fiul ei. Atmosfera de mare praznic, de înviere, se verifică deplin la Mănăstirea Nicula: atunci când icoana făcătoare de minuni înconjoară biserica nouă, după prohod, și toată lumea cântă imnuri în cinstea Maicii Domnului, fiecare poate experimenta o stare de preafrumoasă înviere. Așadar, Maica Domnului este cea care mijlocește pentru noi prin iubirea ei și prin iubirea care i s-a dăruit: singura bucurie și ultima nădejde într-o lume în agonie.

Îmi întemeiez aceste cuvinte pe cele ale Sfinților Părinți, pe logica și experiența lor duhovnicească, ei fiind reperele noastre necesare. Referitor la „Paștele verii”, Părintele Mitropolit Ierótheos Vlahos scrie următoarele: „Desigur, există o diferență esențială între ei, pentru că Hristos Și-a înviat singur trupul, prin Dumnezeirea Sa, câtă vreme învierea Născătoarei de Dumnezeu S-a făcut prin puterea și lucrarea lui Hristos, Fiul ei”¹. Aceste cuvinte se

meditație

susțin pe temeuri scripturistice, pe care Sfinții Părinți le-au aprofundat, iar noi încercăm, la rândul-ne, după puterea noastră, să ajungem cu ele la inima oamenilor, dar și la inteligența lor, chiar dacă păstrăm întâietatea inimii, Maica Domnului însăși fiind, înainte de minte, inimă. Astfel, Sfântul Apostol și Evanghelist Ioan spune: „Cel ce ascultă cuvântul Meu și crede în Cel care M'a trimis, are viață veșnică și la judecată nu va veni, ci s'a mutat din moarte la viață” (Ioan 5, 24). Înțelegem prin cuvântul evanghelic că Maica Domnului, născându-L pe Dumnezeu-Fiul, s-a făcut începătură învierii tuturor celor adormiți, a avut această experiență de a trece de la moarte la viață și de pe pământ la cer, asemenea Domnului nostru Iisus Hristos. Cu alte cuvinte, Maica Domnului a murit ca fiecare om – nu cum a fost înălțat la cer Sfântul Proroc Ilie, fără a trece prin moarte –, fiind apoi răpită la cer cu trupul, fără să treacă prin judecată, precum Fiul ei, Dumnezeu-Cuvântul.

Astfel, Maica Domnului rămâne un reper, care trebuie să fie un leitmotiv pentru viața noastră, spre a o imita cât mai mult cu putință. Știm din Sfintele Scripturi, din Sfânta Tradiție, că noi, când ne mutăm din această lume, plecăm doar cu sufletul. Trupul rămâne în pământul din care a fost luat, iar sufletul trece în veșnicie, unde va fi judecat și așezat într-o Împărăție deplină sau – ceea ce nu ne dorim nicidecum – în iad. Când Maica Domnului a plecat în eternitate, a plecat cu trupul, așa cum ar trebui să o facă omul la sfârșitul veacurilor, la a Doua Venire a Domnului nostru Iisus Hristos. Mitropolitul Bartolomeu Anania vorbește despre trei etape sau ipostaze ale Împărăției lui Dumnezeu, pe care le numește astfel: cea dintâi este Împărăția liturgică, în care trăim noi astăzi; cea de a doua este Împărăția aurorală, raiul pierdut al lui Adam; iar ultima etapă este cea a Împărăției plene, depline,

care ne va fi oferită după cea de-a Doua Venire a Domnului nostru Iisus Hristos și după Judecata de Apoi².

Maica Domnului a trecut de cea de a doua etapă, fiindcă ea, purtându-L pe Domnul nostru Iisus Hristos în ființa sa, și-a sfințit în așa măsură viața și trupul, încât nu a fost nevoie să treacă prin judecata particulară, această afirmație întemeindu-se pe cuvintele Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan. Noi putem avea această experiență doar prin Maica Domnului, o experiență care este de dorit, pentru că judecata particulară este o judecată nedeplină. Astfel, Maica Domnului a trecut direct prin judecata universală, pentru că ea este cea „nepătată”, cea fără de păcat, păcatul strămoșesc fiindu-i șters la Buna Vestire, când prin Duhul Sfânt S-a întrupat în ființa ei Fiul lui Dumnezeu. Așadar, o numim pe Maica Domnului „Paștele verii”, o întâlnim la praznicul Adormirii ei la Mănăstirea Nicula și pretutindeni, ne bucurăm de prezența ei, de

lucrarea ei, de implicarea ei în istoria mântuirii noastre. Ea ne călăuzește de la începutul până la sfârșitul vieții noastre, iar după trecerea noastră din această lume, până în Împărăția lui Dumnezeu.

Maica Domnului este Biserică, fiindcă ea ne naște. Biserica îi naște pe fiii lui Dumnezeu prin faptul că, generație după generație, îi botează în numele Sfintei Treimi. Iar Maica Domnului face aceasta prin faptul că L-a primit în ființa ei pe Domnul nostru Iisus Hristos, Care Și-a asumat întreaga fire omenească. Să avem această imagine extraordinară: Maica Domnului nu L-a născut doar pe Dumnezeu-Fiul, ci ne-a născut și pe noi înșine, pe toți oamenii de la Adam până în zilele noastre și-i va naște pe toți cei ce vor veni, în continuare, până la sfârșitul veacurilor. Acest lucru este o mare mângâiere pentru noi toți, care suntem în gestația permanentă a Maicii Domnului prin trupul Bisericii – trupul mistic al Domnului Iisus Hristos, fiind „mădulară fiecare în parte” (1 Corinteni 12, 27). Este o mare mângâiere să știm că noi ne aflăm în interiorul Maicii Domnului. Acest *interior* înseamnă libertate, deși, când spunem „interior”, am crede că suntem între oarecare limite; dimpotrivă, noi suntem pe deplin liberi, fiindcă Maica Domnului L-a cuprins înlăuntrul ei pe Cel Necuprins. Iar dacă L-a cuprins pe Cel Necuprins, și noi suntem în interiorul necuprins, într-o maximă libertate, înlăuntrul Maicii Domnului. Mai mult, ea ne dăruiește să fim înlăuntrul lui Dumnezeu, pentru că ea, cuprinzându-L pe Fiul lui Dumnezeu, a făcut posibil ca firea omenească să ajungă în sânul Sfintei Treimi, adică să fim „părtași ai firii celei dumnezeiești” (2 Petru 1, 4), să stăm de-a dreapta lui Dumnezeu-Tatăl, prin Înălțarea Domnului nostru Iisus Hristos la Cer. Astfel a intrat firea noastră în interiorul lui Dumnezeu, iar acest lucru înseamnă deplină libertate, dăruită nouă de Dumnezeu prin Maica

Domnului, fiindcă ea s-a făcut pricina întrupării Domnului nostru Iisus Hristos, pricina mântuirii noastre.

Sfântul Maxim Mărturisitorul spune despre Maica Domnului: „Prin tine s-a dezlegat blestemul maicii dintâi³,/ prin tine s-a rupt peretele vrajbei,/ prin tine s-a nimicit stăpânirea morții,/ prin tine am biruit asupra păcatului,/ prin tine s-a sădit fecioria între oameni”⁴. Această ultimă imagine mai cu seamă ar trebui să ne reprezinte, fiindcă Maica Domnului nu doar pentru ea însăși este fecioară – înainte de naștere, în timpul nașterii și după naștere –, ci ne-a dăruit acest har și nouă tuturor, ca posibilitate, să fim asemenea ei. Acest lucru înseamnă să fim pe deplin sinceri, transparentți, și este posibil, iată, doar prin Maica Domnului. Ea s-a arătat așa cum era – și cum a rămas pentru veșnicie – atunci când Arhanghelul Gavriil i-a adus Buna Vestire, când i-a vestit faptul că Îl va întrupa pe Domnul nostru Iisus Hristos, pe Care nu-L putem avea dacă nu trăim în lumină, în adevăr. El Însuși spune: „Eu sunt Lumina lumii” (Ioan 8, 12), „Eu sunt Calea, Adevărul și Viața” (Ioan 14, 6). Așadar, nu sunt mai multe adevăruri, precum nu sunt mai multe Biserici. Părintele Dumitru Stăniloae afirmă acest lucru cu multă vigilență⁵, punctând faptul că există o singură Biserică, celelalte fiind „Biserici nedepline”⁶, afirmație susținută în cadrul sinoadelor și forurilor ecleziale și de Preafericitul Patriarh Daniel Ciobotea. Există un singur adevăr deplin, pe care îl aflăm prin Maica Domnului, care este însăși transparența Bisericii noastre. Ea este ochiul prin care vedem lumina, adevărul, este ochiul duhovnicesc, precum spune Sfântul Nicolae Cabasila⁷. Iar la Sfântul Maxim Mărturisitorul mai găsim scris: „prin tine învățăm hotărârea în faptele bune”⁸ – Maica Domnului nu a făcut nicio faptă rea, nici umbra păcatului n-a cunoscut-o; ea este cea care ne îndeamnă la

bine – „prin tine ni s-a dat înțelepciune, smerenie și iubire”⁹. Înțelepciunea, smerenia și iubirea sunt cele trei stele pe care le vedem pe veșmântul Maicii Domnului.

În Acatistul Bunei Vestiri, care este prototipul tuturor acatistelor pe care noi le rostim, imnograful spune: „Bucură-te, zorii zilei celei de taină”. „Ziua cea de taină” este ziua cea neînserată a Împărăției lui Dumnezeu; ziua cea neînserată este ziua a opta. Noi trăim vremea zilei a șaptea. Știm că după cele șase zile în care Dumnezeu a lucrat și care s-au încheiat, fiecare din ele – „Și a fost seară și a fost dimineață” (*Facerea* 1, 5; 1, 8; 1, 13; 1, 19; 1, 23; 1, 31) –, în ziua a șaptea Dumnezeu „S’a odihnit de toate lucrurile Sale” (*Facerea* 2, 2) și „a văzut Dumnezeu toate câte făcuse: și iată că erau foarte frumoase” (*Facerea* 1, 31). Însă ziua a șaptea s-a găsit a fi și ziua „neodihnei”, deoarece păcatul protopărinților noștri Adam și Eva i-a năruit lui Dumnezeu liniștea, odihna. Așadar, Dumnezeu caută să-Și afle odihna și o află în Sfinții Săi. Găsim acest lucru în slujba Utreniei, precum și în Sfânta Liturghie: „Dumnezeule Sfinte, Cel ce întru sfinți Te odihnești”¹⁰. S-a odihnit Dumnezeu după ce S-a căit că l-a pierdut pe om prin potop (*Facerea* 8, 21-22) și a lăsat curcubeul pentru pace (*Facerea* 9, 11-16), însă este încă o *odihnă neliniștită* ori o *liniște neodihnită*. Liniștea deplină pe care o dorește în ziua a șaptea, o va găsi în ziua a opta, a neînseratei Sale Împărății. Sfântul Maxim Mărturisitorul este cel care scrie aceste lucruri despre ziua a opta – ziua neînsângerată, ziua a șaptea fiind cea *însângerată*, fiindcă a fost punctată de Crucea Domnului nostru Iisus Hristos.

Așadar, noi trăim în epoca zilei a șaptea, ziua *însângerată*, în care ne împărtășim cu Trupul și Sângele Domnului Iisus Hristos, Care Se află în stare de jertfă permanentă. De aceea spunem la Liturghie: „Dă-ne nouă să ne

împărtășim cu Tine, mai adevărat, în ziua cea neînserată a Împărăției Tale”¹¹, pentru că atunci ne vom împărtăși cu Domnul nostru Iisus Hristos *neînsângerat*. Acum ne împărtășim cu El în stare de jertfă, *însângerat*, iar acest lucru ne este facilitat de Maica Domnului, fiindcă ea se face izvorul Vinului liturgic. Ea este cea care ne dăruiește Trupul lui Hristos. Dacă Sfântul Apostol Filip spune: „Doamne, arată-ni-L nouă pe Tatăl și ne e de ajuns” (*Ioan* 14, 8), iar Domnul Hristos îi răspunde: „Cel ce M’a văzut pe Mine L-a văzut pe Tatăl” (*Ioan* 14, 9), „Eu sunt întru Tatăl și Tatăl este întru Mine” (*Ioan* 14, 11), prin extrapolare, dacă ne referim la aspectele fizice, trupești, cine Îl vede pe Fiul, o vede pe Mama Lui, iar cine o vede pe Mama Lui, Îl vede pe Fiul. Dacă vorbim despre Trupul lui Hristos, vorbim despre trup fără de tată din mamă – Trup și Sânge din Maica Domnului. Desigur, aceasta nu înseamnă că ne împărtășim de Maica Domnului, atunci când ne apropiem de Sfântul Potir, dar ne împărtășim de Domnul nostru Iisus Hristos, Care are Trup și Sânge din Maica Domnului. Aceasta este o certitudine. Sfinții Părinți pe acest temei o cinstesc pe Maica Domnului și nici noi nu o putem despărți de Fiul ei: sunt într-o unitate indisolubilă. De aceea, ea este pricina mântuirii noastre, aureola mântuirii noastre, și rămâne până la sfârșitul veacurilor. Dacă Părinții care au meditat la aceste aspecte spun că pe drumul dintre moarte și viață ne întâlnim cu ea, nu o putem ignora.

Voi încheia rezumând la esență cele spuse. Trebuie să trăim în interiorul Maicii Domnului: ea este cea care ne naște în permanență și simțim foarte mângâietor acest lucru. De pildă, în ce mă privește, când sunt în preajma Maicii Domnului de la Mănăstirea Nicula, simt că mă naște din nou, fiindcă ea mă descoperă așa cum sunt, așa

cum ni L-a descoperit pe Fiul ei. Prin El, Domnul și Dumnezeuul nostru, Care S-a așezat de-a dreapta lui Dumnezeu-Tatăl, ne aflăm în interiorul Sfintei Treimi, unde ni se oferă o maximă libertate, ceea ce este o deplină mângâiere, lucru posibil doar prin Maica Domnului. În omilia sa la Adormirea Maicii Domnului, Sfântul Ioan Damaschinul vorbește cu emoție, topit de dragoste pentru Maica Domnului¹². Să ne topim și noi de dragoste pentru Maica Domnului și vom

izbuti să ne aprindem de dragoste față de Dumnezeu.

Aflându-ne la răgaz duhovnicesc, m-aș bucura să ajungă la inimile tuturor acest mesaj, care este al Maicii Domnului, fiindcă eu numai prin ea sunt eu însumi, iar dacă aș vrea să fiu judecat de cineva în lumea aceasta și în cea care vine, n-aș vrea să fiu judecat decât de Maica Domnului.

Note

¹ Ierótheos, Mitropolit al Nafpaktosului, *Praznicele Maicii Domnului*. Traducere din limba greacă Mănăstirea Diaconești și Tatiana Petrache. Editura Bonifaciu, Bacău, 2019, p. 546.

² Bartolomeu Anania, Arhiepiscopul Clujului, *Cartea deschisă a Împărăției – o însoțire liturgică pentru preoți și mireni*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2007, pp. 20-21.

³ Aici se referă la Maica Domnului care a scos-o pe Eva din robia păcatului și a morții.

⁴ Fericitul Părintele nostru Maxim Filozoful și Mărturisitorul, „Cânt și preamărire, slavă și laudă a Preasfintei Împărătese, Preacuratei și Preabinecuvântatei Născătoare de Dumnezeu și Pururea-Fecioară Maria, și însemnare cu privire la viața sa neprihănită și fericită de la naștere și până la moarte”, în Epifanie Monahul, Simeon Metafrastul, Maxim Mărturisitorul, *Trei vieți bizantine ale Maicii Domnului*. Ediția a II-a. Traducere și postfață diac. Ioan I. Ică jr. Editura Deisis, Sibiu, 2007, p. 208.

⁵ Pr. Dumitru Stăniloae afirmă: „Ecumenismul este pan-erezia timpului nostrum. Biserica Ortodoxă și Biserica Romano-Catolică nu sunt două surori. Nu există decât un singur cap al Bisericii, Iisus Hristos. Nu

poate exista decât un singur trup, adică o singură Biserică. Deci noțiunea de Biserici surori este improprie.”

⁶ Dumitru Stăniloae, *Teologia dogmatică ortodoxă pentru Institutele Teologice*. Vol. II. București, 1978, pp. 267-268.

⁷ Nicolae Cabasila, *Viața Maicii Domnului. Omilii la Nașterea Maicii Domnului, Buna Vestire și Adormirea Preasfintei Născătoare de Dumnezeu*. Traducere de prof. Paul Bălan. Editura Anestis, București, 2008.

⁸ Fericitul Părintele nostru Maxim Filozoful și Mărturisitorul, „Cânt și preamărire, slavă și laudă a Preasfintei Împărătese, Preacuratei și Preabinecuvântatei Născătoare de Dumnezeu și Pururea-Fecioară Maria, și însemnare cu privire la viața sa neprihănită și fericită de la naștere și până la moarte”, p. 208.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ *Liturghia Sfântului Ioan*, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2009, p. 23.

¹¹ *Liturghia Sfântului Ioan*, p. 90.

¹² Vezi Ioan Damaschinul, *Omilii la Nașterea și Adormirea Maicii Domnului*. Traducere de prof. Adriana Dogaru. Editura Tridona, Oltenița, 2010.

news

ROYA Heritage Trip 2024

**The Hawaiian Myrrh-Streaming
Icon at Ss. Constantine and Helen
Romanian Cathedral in Chicago**

**Sfântul Ioan Iacob sărbătorit la
Allegan, Michigan**

**Un nou început la Boian. Slujba de
punerea pietrei de temelie pentru
noua biserică**

**Preasfințitul Părinte Ioan Casian
a sfințit Paraclisul cu hramul
“Bunavestire” din Howser,
British-Columbia**

**Taberele de vară 2024 în
Episcopia Canadei**

**Ocrotitorul Banatului sărbătorit
în Ecuador – Hramul Bisericii
Române din Quito**

ROYA Heritage Trip 2024

ANA MARIA FRUJINOIU & VALENTIN CIOANA

This summer, ROYA organized the 7th edition of the Heritage Trip from the 19th of July until the 4th of August. Our program encompassed both traditions and surprises, including stays at Oaşa Monastery (July 19th-28th), Găbud Skete (July 28th-30th), a relaxing retreat in the area of Bistriţa (July 30th-3th), and finally at Putna Monastery (July 31st-August 4th). The goodwill of our group, although small in number at first, was our most noticeable quality. This is, after all, a major quality of the Romanian spirit, as we were soon to see for ourselves with spiritual eyes.

Oaşa Monastery

The adventure started with the long-awaited International Camp at Oaşa Monastery. The brotherhood welcomed us with much joy and love. In this blessed place, it was confirmed that the demands of monastic life can only be conquered through zeal and sacrifice. The service schedule at Oaşa began at 3:00 am with Matins and at 6:00 am with Divine Liturgy, where the youth

had the opportunity to chant the service hymns. In fact, there were daily byzantine chant rehearsals held with Sister Teodora so that everyone would be ready for the altar feast day of the monastery on the day of *Saint Pantelimon*. Around 8:00 we had breakfast while one person read aloud from a spiritual book. Naturally, however, an authentic monastic experience is impossible without obedience. Each one of us received an obedience to accomplish during our stay – some of us worked at the monastery's store, some in the kitchen, some in the garden, while others in the garage. The strongest connections were made during these obediences. How, may one ask? Unlike other worldly duties, everything at the monastery is done repeating the Jesus Prayer, and those words "*Lord Jesus Christ...*" invisibly link our hearts together. Additionally, the schedule at Oaşa Monastery consisted of conferences aligning with both professional and spiritual interests. In accord with the year of the canonization of the New Saints by the Romanian Orthodox Church, several of these conferences were held on the theme of

theology, particularly the legacy and teachings of Father Dumitru Stăniloae. The highlight of the Oaşa camp was the Vigil for Saint Pantelimon together with the Hierarchical Liturgy for the feast day served the following morning. To spend the night in intense prayer for eight hours is by no means easy, but those services of rare power and beauty sowed within us a state of spiritual presentness. The altar feast day, as a result, was luminous and full of grace. Behold the fruits of zeal and sacrifice!

Monastic Field Trip to Poiana Muierii

Romania is a country rich in culture and tradition, but especially in holy places. On July 20th, all Oaşa participants were invited to visit Poiana Muierii at the Skete of Saint Elijah for its altar feast day. We were able to see the surrounding lakes and dense forests on the way, and this isolated little skete served as an intriguing glen between them all. The youth arrived early for Matins and remained there until late afternoon. It was an extraordinary spiritual experience, especially considering that we do not have sketes on our side of the diaspora. It was quite impressive to be united in prayer with hundreds of faithful on a mountain far from civilization. After the culmination of Divine Liturgy, all the youth was invited to eat. Free time followed, in tandem with the opportunity to watch traditional dances. On a nearby hill across from the summertime altar, one could hike up to the cross — but what an unexpected sight! At the top, one could see a full 360 degrees of nothing but mountains and fog-covered valleys, with cold springs running through them. Behind, one could still hear the assembly of country folk gathered for the village festivities. Blessed is the simple life!

Găbud Skete

The drive towards Găbud Skete was accompanied by longing for what had just been, yet with anticipation for what still lies ahead. In similar manner we left behind the mountains and made our way to the fields. The drive lasted for about two hours but passed by as if it were all in a movie. Bonding and storytelling with everyone were surreal moments that shall remain inscribed in each of our hearts.

In the evening of our arrival, we gathered up on a small hill with a lovely view looking down at the skete and all the localities in the distance. The sun was setting so beautifully — it felt like we were caught somewhere between the earth and the sky. A sweetly caressing breeze was billowing at the same time, as though something in that air was carrying an eternity of hidden nostalgias. The summer colors and smells had us burn with longing, so consequently we began to sing carols and patriotic hymns together. Father Gheorghe, abbot of Găbud Skete, eventually joined us and spoke to us openly about the cross of the modern-day Orthodox youth. With this he was encouraging us, especially being Romanians from the diaspora, to remain as united as possible and to stay close to the Church. Asking him questions served as a great spiritual unburdening, and we all felt the warmth of his love, so much so that we talked until the very Milky Way itself could be seen above us. The next day we participated in Divine Liturgy, followed by brunch and afterwards various obediences according to what was needed.

The next morning after Divine Liturgy already marked our time for departure from Găbud. We said our farewells to Father George with blessings and embraces, and like that, with gratitude, we began our

journey toward the last part of our ROYA Heritage Trip.

Layover around Bistrița

On the way to Putna Monastery, the ROYA group stopped at the Tihuța tourist guesthouse near Bistrița. It is a serene place nestled between mountains, with cowherds casually strolling by the roadside. Our youth initially stopped at Piatra Fântânele Monastery—built last century—dedicated to the Nativity of the Mother of God, where we had the blessing to venerate the slipper of Saint Spyridon and Saint Ephrem the New Martyr. Gathering ourselves at the guesthouse later that day, our group had free time all evening as a nice reward for the hard work done thus far. Nothing but laughter and board games could be heard until late!

Putna Monastery

Immediately as you enter the village of Putna, the air suddenly changes and an overwhelming peace can be felt. As per untouched tradition, our ROYA group arrived yet again at the much-loved place where Saint Stephen the Great's arrow landed through Divine Providence. At Putna Monastery we felt totally at home in the "*Fatherly Embrace*". Once entered into the church, all earthly cares are left behind. Time itself gets lost within its walls and you find yourself in front of the Great Voivode, "holy and alive in spirit". In this place we experienced the most beautiful and reverent moments. At the end of the vigils, "*To Thee the Champion Leader*" was always chanted in front of the icon of the Mother of God by candlelight. It seemed to us that the melodious voices of the monks encapsulated all of the prayers and sighs of the Romanian nation. Nothing is finer than unity!

Probably our most memorable part at Putna was our discussions with Father Archimandrite Hrisostom. Not a single theme, question, or preoccupation was shied away from; rather, we "exchanged hearts" among ourselves for hours until a certain spiritual clarity was enlightened within us concerning our relationship with God and our neighbor. Father's particular approach motivated us to yearn after a deeper praxis, and the lessons learned in these sessions prepared us tremendously for the Mysteries of Confession and Holy Communion.

One of the activities we performed included a mini "pilgrimage on foot" to Sihăstria Putna Monastery, as a small commemoration of last year's adventure. How restful it is to walk through villages! One moment you notice a country homestead, the next moment you hear a goat bell! At Sihăstria Putna, we marveled at the iconography in the main church and paid our respects to the graves of Archbishop Pimen and Father Proclu. The following day at Putna, we engaged in a guided museum tour by Father Dosoftei, where we observed many of the monastery's exhibits from the Stefanian period and that of the Holy Hierarch Saint Iacob of Putna. The most obvious takeaway is the fact that Europe owes its undisturbed Christianity to Saint Stephen the Great. The penultimate day of our stay at Putna was dedicated to an outing to Sucevița Monastery, which is recognized as an UNESCO monument for its gothic-byzantine architecture and painted murals covering the whole surface of the church. Both the biblical scenes painted on the outer walls as well as the whole synaxarion painted in the narthex makes Sucevița Monastery, along with several other similar churches, to be the leading representation of Moldova.

Visit to the Salaş Skete

Further north towards the border with Ukraine exists a branch of Putna Monastery possessing the Holy Prophet Elijah as its patron. This skete follows the old Orthodox calendar, the reason for which—as if from a dream—we found ourselves once again celebrating this great Forerunner of the Old Testament on August 2nd. Father Abbot Melchisedec was present at the Divine Liturgy and gave the sermon. Both the landscape and the culture of this Bucovinean oasis are outstanding. Being quite near Ukraine, many Romanians in the surrounding villages have ancestry from across the border, as demonstrated by the multitude of faithful in colorful folk costumes. After Divine Liturgy, there was a memorial service held in the skete's cemetery. We were left impressed by the people's generosity. Later, Father Hrisostom held an open-air conference on the subject of obedience. By definition, obedience does not mean to do what God says, but rather to do what He wills. As an example, God humbled Elijah's zeal by first showing obedience Himself, in this way humbling Himself as a model for man. Likewise for us, through an attentive humility, our soul and life shall be illumined by the True Light. Blessed Augustine gracefully reminds, "the New is in the Old concealed; the Old is in the New revealed". In exact practice, Elijah's lesson of humility prefigures the Savior's words from the Gospel, "I desire mercy, not sacrifice" (Matthew 9:13). God makes Himself known only through His love for mankind; therefore, we thank Him for the spiritual interpretations heard on that lovely feast day.

Sunday on the August 4th after the Divine Liturgy marked the end of the ROYA 2024 Heritage Trip. Being united in prayer with the brotherhood of Putna by the

summer altar felt truly wonderful. Father Abbot Melchisedec blessed us and gave each of us a small gift bag of memories toward our spiritual benefit, although the greatest gift was the blessing of being able to be there. He earnestly adjured us to never let our Romanian spirit die — meaning our values and culture. All that could remain at this point was a profound sense of gratitude, but nevertheless with a sigh hidden deep within. It would be a lie to say that the moment of departure was not difficult. With bittersweetness, we bade farewell to the Fathers and to the tomb of the Great Voievode. Moving forward now, we hope to see each other again soon "at the gate of Stephen the Great".

Parting Word

We thank the Lord for this beautiful journey through the garden of His Mother, likewise for all that has been acquired in it. God's love remains the greatest realization of this camp, and, in fact, the greatest realization in the life of man. Additionally, the love and joy shared amongst every youth present in this camp—whether from ROYA or new friends—united us in a small family around Christ and the Mother of God. With this in mind, we warmly recommend all young Romanians in North America to participate in the ROYA Heritage Trip. It is rewarding to know your country, to honor your ancestors, to express yourself in your own language. Orthodoxy without roots cannot be *lived* with the same intensity. Let us, then, begin living.

The Hawaiian Myrrh-Streaming Icon at Ss. Constantine and Helen Romanian Cathedral in Chicago

Between September 16th and 18th, 2024, the Orthodox Christian faithful from the Chicago metropolitan area had the blessing to venerate the wonderworking and myrrh-streaming icon of the Holy Mother of God from Hawaii. On Wednesday, September 18th, at 7.00 pm the icon arrived at the Ss. Constantine and Helen Romanian Orthodox Cathedral in Chicago.

His Eminence Metropolitan Nicolae, together with the clergy of the Cathedral and hundreds of Orthodox Christians from Chicago, welcomed the icon in front of the church. In a majestic procession the icon was taken into the Cathedral where the Acatist of the Mother of God Portaitissa was read both in Romanian and English. Father Nectarios, the guardian of the icon who accompanied it in this pilgrimage to Chicago, talked about the history of the icon and the

many miracles made through prayer in front of her. About 600 faithful had the blessing to venerate the icon and to be anointed with the holy myrrh that is streaming from it.

The history of this icon starts in 1997 when Subdeacon Nectarios received it on his nameday as a gift from Father Anatole Lyovin. A copy of the Iveron icon of the Theotokos (from Mount Athos) was brought to Montreal, Canada in 1982. The Hawaiian icon is a copy of the Montreal icon manufactured at Sofrino, Moscow. In October 2007, Subdeacon Nectarios and his wife smelled a strong scent of roses and observed that myrrh was streaming from the icon.

In June of 2008, the “Hawaiian” Myrrh-streaming Iveron Icon was officially recognized by the Russian Orthodox Church Outside Russia (ROCOR) as miraculous and worthy of veneration, and was given the blessing to travel to various Orthodox churches and monasteries. The original “owner” of the Icon, Subdeacon Nectarios, was charged by the Russian Orthodox Church to be Her guardian. Since June of 2008, She has been to over 2000 churches in America and throughout the world. Requests have now been made for the Wonderworking Icon to be brought to Orthodox Christians all over the world.

Sfântul Ioan Iacob sărbătorit la Allegan, Michigan

Sfântul Ioan Iacob de la Neamț a fost sărbătorit în mod deosebit în acest an la mănăstirea Acoperământul Maicii Domnului din localitatea Allegan, statul Michigan. Sărbătoarea a început sâmbătă seara, 3 august 2024, cu Vecernia mare unită cu Litia săvârșite de IPS Mitropolit Nicolae și P. Cuv. Ieromonah Paisie Buhnilă. La sfârșitul slujbei, IPS Nicolae a citit din cuvintele Sf. Cuvios Ioan Iacob publicate în volumul tipărit la Editura Doxologia, lași în anul 2010 cu titlul: *Pentru cei nevoiași cu sufletul ca mine...*

A doua zi, duminică 4 august, au săvârșite Utrenia și Sfânta Liturghie de către IPS Nicolae, asistat de P. Cuv. Ieromonah Paisie și de Pr. Evangelos Pepps. Pelerinii au avut

ocazia să-și curățească sufletele prin Taina Spovedaniei și au avut și bucuria să se împărtășească cu Trupul și Sângele Domnului Iisus Hristos, precum se cuvine, mai ales în perioada aceasta a Postului Adormirii Maicii Domnului. La momentul predicii, Mitropolitul Nicolae a tâlcuit mai întâi Evanghelia zilei din duminica a 6-a după Rusalii, **Vindecarea slăbănogului din Capernaum, Matei 9, 1-8:**

„Sf. Evanghelie de la Matei pe care am ascultat-o astăzi insistă pe iertarea păcatelor, pe faptul că Hristos ca Dumnezeu poate să ierte păcatele. Acestea sunt primele cuvinte cu care Hristos îl întâmpină pe cel bolnav: *„Îndrăznește fiule, iertate sunt păcatele tale”* (Matei 9, 2) pentru că știa că cei care îi sunt

împotriva gândeau că El hulește, căi după învățura Vechiului Testament numai Dumnezeu poate șterge păcatele.

Hristos se arată Dumnezeu care cunoaște păcatele oamenilor, bolile lor sufletești, dar și gândurile lor, în acest caz ale căturarilor. Le adresează acestora o întrebare care îi pune în mare încurcătură: *“Ce este mai lesne a zice? Iertate sunt păcatele tale, sau a zice: Scoală-te și umblă”* (Matei 9, 5). Putem oare să răspundem la această întrebare? Putem aprecia ce este mai lesne între cele două lucruri: a ierta păcatele sau a aduce vindecare trupeză? Ne ajută Sf. Ioan Gură de Aur să răspundem la această întrebare spunându-ne că în înțelegerea Mântuitorului această întrebare are următorul răspuns: **[este mai ușor să vindecî trupul, așadar să spui “Fiule ia-ți patul tău și umblă”, dar este mai greu să vindecî sufletul, să spui “Iertate sunt păcatele tale”].** Sf. Evanghelie ne descoperă cuvântul însuși al Mântuitorului: *“Ca să știți că putere are Fiul Omului pe pământ a ierta păcatele, a zis slăbănogului: Scoală-te, ia-ți patul și mergi la casa ta”* (Matei 9, 6).

Sf. Ioan Gură de Aur vorbește despre faptul că Mântuitorul a pus această întrebare și a oferit întâi iertarea păcatelor, iar mai apoi tămăduirea trupeză tocmai ca să arate că este Dumnezeu care are ambele puteri: și să ierte păcatele și să aducă tămăduire trupului: *“Nu putem vedea cum Dumnezeu ne iartă păcatele, dar putem vedea cum un om bolnav capătă vindecare trupeză.”* Ca să se arate Dumnezeu iertător de păcate și să dovedească celor care priveau și gândeau rele, că El e cu adevărat Dumnezeu și are putere să ierte păcatele, a făcut și gestul tămăduirii trupeză.

Apoi, IPS Nicolae a amintit viața Sf. Ioan Iacob de la Neamț și a subliniat legăturile sfântului cu America. Mai întâi prin IPS

Arhiepiscop Victorin, arhipăstorul românilor din America între 1966 și 2001, care l-a recomandat pe Sf. Ioan Iacob pentru hirotonie ca ierodiacon și apoi ieromonah în 1947, pe când era superiorul Așezămintelor românești din Țara Sfântă. După hirotonie, Sf. Ioan Iacob a avut ascultarea de egumen al Schitului românesc Sf. Ioan Botezătorul de pe valea Iordanului. În cei 5 ani cât a asumat această ascultare, Sf. Ioan a legat o prietenie duhovnicească cu Arhimandritul Victorin, prietenie continuată după plecarea părintelui Victorin în America în 1958, dovadă fiind corespondența purtată de cei doi. Părintele Victorin, ajuns la mănăstirea Sf. Tikhon din South Canaan, PA, SUA, este chemat înapoi de Sf. Ioan Iacob:

Lasă americanului grija Canaanului,
Iar sfinția ta părinte, vezi de locurile sfinte!

A doua legătură a sfântului cu America este prin persoana Părintelui grec Pantelimon, fost slujitor la Sfântul Mormânt în perioada petrecerii pământești a Sf. Ioan Iacob. Datorită insistenței Părintelui Pantelimon au fost descoperite moaștele Sf. Ioan Iacob în august 1980.

De-a lungul acestui sfârșit de săptămână pelerinii au ascultat în mai multe rânduri poezii și cuvinte de învățătură ale Sfântului Ioan Iacob, în primul rând versurile dedicate conaționalilor români:

“Fii pribegi ai țării mele,
Necăjiți între străini,
Nu uitați menirea voastră
De Români și de Creștini.”

Cuvinte testamentare al Sfântului Ioan Iacob, ocrotitorul românilor pribegi prin lume!

Un nou început la Boian. Slujba de punerea pietrei de temelie pentru noua biserică

PR. GEORGE BÂZGAN

Ziua de duminică, 4 august 2024, a deschis un nou capitol în viața comunității din Boian, Alberta. La un an și două luni de la dispariția în flăcări a bisericii monument istoric, ctitorită pe dealul Boianului de către pionierii români în 1905, descendenții vrednicilor pionieri, însoțiți de numeroși credincioși din Edmonton, s-au adunat în jurul Preasfințitului Părinte Ioan Casian, Episcopul Ortodox Român al Canadei, pentru Dumnezeiasca Liturghie și slujba specială de așezare a pietrei de temelie pentru noua biserică. Comitetul de reconstrucție, care a lucrat cu multă dăruire la întocmirea documentației necesare și selectarea firmei de specialitate, a anunțat că a sosit vremea pentru binecuvântarea lucrărilor.

Așadar, în prima duminică din Postul

Adormirii Maicii Domnului, la altarul de vară de pe dealul Boianului, preoții și credincioșii prezenți au întâmpinat cu tradiționala pâine și sare și cu Sfânta Evanghelie pe Înăistătorul Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei, Preasfințitul Părinte Ioan Casian. Slujitori la Liturghia arhierescă au fost: Pr. Protopop Călin Mărincaș din Saskatoon, Pr. paroh Gheorghe Petrovan și Pr. George Bâzgan din Edmonton. După Sfânta Liturghie a urmat sfințirea locului unde se va construi noua biserică și așezarea crucii unde va fi Sfânta Masă și piatra de temelie.

La final, ierarhul a precizat: *"Ne-am adunat în această sfântă zi să auzim cuvântul Domnului, care ne amintește de adevărata noastră identitate, de faptul că*

suntem creați de Dumnezeu. Ne amintim astăzi de ziua tristă când biserica monument istoric de aici a ars până la temelie. Vestea a fost împărtășită nu numai de românii din Alberta, ci și de cei din întreaga Canadă și chiar de cei din România, însuși Preafericitul Părinte Patriarh Daniel exprimându-și regretul la auzirea acestei știri. Aceasta pentru că biserica de la Boian era deja parte din cultura canadiană, fiind ctitorită de generația de emigranți care a ctitorit totodată și această țară pe principiile și valorile morale și spirituale de dragoste, familie, slujire, fapte de umanitarism și ajutor reciproc. Ziua de astăzi este importantă pentru că punem începutul unei noi biserici, binecuvântăm lucrările de reconstrucție care vor începe în următoarele zile. Suntem acum într-un moment de bucurie și de nou început

de drum. Generația aceasta și cele viitoare vor avea astfel un locaș de rugăciune unde vor participa la Tainele Bisericii și vor duce mai departe această extraordinară moștenire și identitate. Sperăm ca în anul viitor să ne întâlnim din nou aici să sfințim noua biserică potrivit rânduielilor Bisericii Ortodoxe. De aceea vă rog să fiți alături de comunitatea de aici cu rugăciunea și cu darul financiar în spiritul dragostei și solidarității. Dumnezeu să ne ajute și să ne binecuvinteze!”

Mai apoi a urmat, la sala socială a parohiei, agapa frățască pregătită cu multă dragoste și măiestrie de către doamnele parohiei. Slavă lui Dumnezeu pentru toate!

Preasfințitul Părinte Ioan Casian a sfințit Paraclisul cu hramul “Bunavestire” din Howser, British-Columbia

BIROUL DE PRESĂ AL EPISCOPIEI ORTODOXE ROMÂNE A CANADEI

Marti, 2 iulie 2024, cu ocazia praznuirii Sf. Ștefan cel Mare și a Sf. Ioan Maximovici, Preasfințitul Părinte Ioan Casian, Episcopul Ortodox al Canadei a sfințit Paraclisul cu hramul “Bunavestire” din Howser, BC. Alături de ierarhul român al Canadei au participat Ieroschimonahii Ștefan Nuțescu și David Gâlbează de la Schitul Lacu (Muntele Athos),

Protos. Cosma Giosanu, Stareț al Schitului „Sf. Neagoe-Vodă Basarab” din Județul Argeș, România, Pr. Ciprian Pavel Roman de la Misiunea “Sf. Nectarie de Eghina” din Kelowna, British-Columbia și Ieromonahul Policarp Athenagoras, egumen al Mănăstirii “Înălțarea Sfintei Cruci și Sf. Efrem cel Nou” din Mono, Ontario.

La sărbătoare au participat credincioși din Calgary, Vancouver, Kelowna, Penticton și alte orașe care s-au bucurat să asiste la săvârșirea slujbei târnosirii locașului bisericesc. După încheierea acestei slujbe speciale, toți cei de față au participat la Sfânta și Dumnezeiasca Liturhie.

La încheierea slujbei chiriarul a vorbit credincioșilor despre momentul sărbătoresc al sfințirii paraclisului: *“Ne bucurăm să vă vedem în număr mare credincioși ortodocși de diferite etnii la acest moment important pentru noi ca Biserică. Sfințirea unei biserici reprezintă punerea unei noi temelii la care să ajute la creșterea duhovnicească a credincioșilor. O nouă biserică sfințită înseamnă un nou templu de rugăciune, o nouă casă a lui Dumnezeu, în care creștinii se pot ruga și pot trăi experiența trasfiguratoare a Duhului Sfânt. Este locul unde se va săvârși Sfânta Liturhie, Sfintele Taine și întreaga lucrare sfințitoare a Bisericii. Este locul unde omul învață credința și prin ea ceea ce înseamnă a fi o creatură a lui Dumnezeu. El învață că devenirea întru chip și asemănare a lui Dumnezeu nu este un lucru simplu. El*

presupune efort, credință, smerenie, ascultare și primire cu inima larg deschisă a harului îndumnezeitor a lui Hristos.”

La final, Preaînțitul Părinte Ioan Casian a oferit o diplomă de vrednicie și medalia festivă a Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei Ieroschimonahului Ștefan Nuțescu pentru contribuția și îndrumarea spirituală pe care a avut-o la ridicarea acestui locaș. Preasfinția Sa a oferit aceeași distincție și medalie ctitorului principal al paraclisului, Daniel Damian și a subliniat hărnicia și dăruirea jertfitoare a lor dimpreună cu cea a credincioșilor ortodocși prezenți care au susținut cu dragoste construirea și amenajarea acestui lăcaș de rugăciune.

În continuare, toți cei prezenți la eveniment s-au închinat în Sfântul Altar, sărutând Sfânta Evanghelie, Sfânta Cruce și Sfânta Masă. Cu toții au primit iconițe din partea ierarhului, iar mai apoi s-au bucurat de agapa festivă pregătită cu dragoste de credincioșii care s-au alăturat familiei Damian.

Taberele de vară 2024 în Episcopia Canadei

CARMEN OGNEAN

“De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în Împărăția Cerurilor” – tâlcuire de la Sfântul Neofit Zăvorâtul

Educația religioasă are o importanță crucială în creșterea și dezvoltarea personalității tinerilor creștini ortodocși și reprezintă o prioritate în viața de zi cu zi a parohiilor din cadrul Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei.

Organizată de către *Episcopia Ortodoxă Română a Canadei* cu binecuvântarea și implicarea directă a Preasfințitului Părinte Episcop Ioan Casian, **tabăra Sf. Teodora de la Sihla** aflată la a IX-a ediție, a fost găzduită, de Centrul “*The Valley of The Mother of God*” al Bisericii Copte din Mono, On. și a avut anul acesta 34 de participanți, elevi și tineri din parohiile Eparhiei ghidați fiind de preoți și monitori voluntari.

Au fost prezenți în mijlocul copiilor pentru spovada și sfat duhovnicesc, preoți din zona Windsor, Protosinghel Corneliu Andrașco, din zona Toronto Pr. Viorel Tencaliuc, Pr. Policarp Athenagoras, Pr. Emanuel Tencaliuc, precum și Preasfințitul Părinte Episcop Ioan Casian. Alături de Monahia Ana Bulgariu au coordonat activitățile copiilor, Carmen Ognean, Prof. Rodica Mariana Niculescu, Irina Holic.

Zilele cu soare, excursiile în pădure, numeroasele proiecte adresate diferitelor grupe de vârstă și cel mai mult bucuria de a

fi împreună au dăruit celor mici și mari momente și amintiri unice și povești depănate la ceas de seară la lumina focului de tabără.

Organizarea taberelor și a activităților educaționale dedicate tinerilor și copiilor, investiția susținută în formarea și educarea tinerei generații de români canadieni reprezintă o prioritate în viața Episcopiei Ortodoxe Române a Canadei. Definită de către Preasfințitul Părinte Episcop Ioan Casian ca parte cheie a treimii sociale compusă din Biserică, Școală și Familie, educația prin toate formele pe care le îmbracă, reprezintă o coordonată majoră a vieții eparhiei și se dorește a fi materializată în longevitatea și întărirea în credință ortodoxă a generațiilor ce se formează acum în Canada.

În provincia Quebec a fost organizată cea de-a VIII-a ediție a **taberei religioase « Sf. Ap. Andrei și Sf. Ioan Casian »** cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Ioan Casian. La eveniment au luat parte 26 de copii și tineri din zona Montreal și Gatineau.

Activitățile taberei au fost concentrate pe activități catehetice, participarea la slujbe (Sfânta Taină a Spovedaniei și Sfânta Liturghie), discuții și rugăciune. Tematicile

abordate au fost « Explicarea Sfintei Liturghii », « Preacinstirea Maici Domnului » și « Cum ne comportăm la masă și în biserică ». Acestea au fost îmbogățite de ateliere de desen de icoane, linografie și jocuri catehetice.

Cele mai îndrăgite activități în aer liber au fost plimbarea cu caiacul și pedalo pe lac, drumetii, foc de tabără, jocuri libere. Grupul Datina, din Montreal, a prezentat un minirecital de dansuri tradiționale.

Tabăra s-a încheiat cu spectacolul « Gala talentelor » la care au fost prezentate trei scenete cu tematică religioasă, în limba română și franceză : « Pilda semănătorului », « La traversée du desert » și « Bunavestire ». În timpul pregătirii lor, copiii au beneficiat de un curs de inițiere în actorie. La final, au fost acordate diplome și surprize tuturor.

Echipa de benevoli, precum și preoții participanți la tabără, Părintele Constantin Lupașcu și Părintele Ion Ceaușu s-au străduit să ofere tinerilor și copiilor momente de neuitat și multă voie bună în spiritul credinței noastre creștin-ortodoxe!

Tabăra Sf. Veronica veterana taberelor organizate în Episcopia Canadei

Organizată de către Parohia Sf. Nicolae -

Pr. paroh Corneliu Dragomir împreună cu Dna. Psa. Ligia și colectivul condus de dna. Cristina Negrea a avut bogate activități pentru tineri care au stimulat creativitatea și gândirea liberă.

În scrisoarea adresată participanților la această tabără, Preasfințitul Părinte Ioan Casian, Episcopul Ortodox Român al Canadei, a arătat- *"Mă bucur de fiecare dată să văd această extraordinară inițiativă a taberei de vară continuând de-a lungul anilor. Tabăra, între altele, înseamnă a îndrăgi timpul petrecut în comuniune și voie bună în apropierea lui Dumnezeu și în duhul Bisericii..."*

Tinerii sunt prezentul și viitorul Bisericii – a parohiilor și mănăstirilor Episcopiei noastre. Timpul acesta, pentru voi tinerii, este unul neprețuit în care puteți lega prietenii, puteți învăța ce înseamnă a fi creștin în Biserică și în societatea de astăzi, puteți deveni exemple de referință astăzi în lumea noastră secularizată. Suntem și noi și voi într-o lume care privește foarte mult la dimensiunea orizontală a existenței fără a se îngriji prea mult de viața sufletească, spirituală, de ceea ce înseamnă a gândi creștinește și a fi ceea ce Dumnezeu ne-a dăruit să fim – chip și asemănare a Lui...

**Tabăra de zi pentru copii și tineri a
Parohiei “Pogorârea Duhului Sfânt” din
Windsor, ON
Pr. Nicolae Codrea**

Și anul acesta, în perioada 15-19 iulie, Parohia “Pogorârea Duhului Sfânt” din Windsor, ON, a organizat tabăra de zi pentru copii și tineri. La aceasta au fost prezenți un număr de 18 copii și tineri, cu toții bucurându-se de un program variat de activități printre care amintim: pictare de icoane pe sticlă, prezentarea importanței icoanelor pentru creștinul ortodox, practicarea rugăciunii, discuții libere legate de componența și alcătuirea unei biserici, mici excursii în comunitate, vizitarea altor biserici ortodoxe din comunitate, jocuri de grup, jocuri libere, activități sportive, etc.

Vorbind despre organizarea taberei pentru copii, Pr. Paroh Nicolae Codrea a precizat: “Organizarea taberei de zi pentru copii în cadrul parohiei noastre reprezintă un bun prilej pentru propovăduirea credinței creștine ortodoxe în rândul tinerilor și copiilor noștri. De asemenea, în cadrul taberei, noi am observat faptul că participanții leagă prietenii trainice, curate și frumoase relații care durează întreaga viață. Lucrăm cu copiii noștri și în fiecare an

învățăm și noi alături de ei, cât de importanți sunt oamenii de lângă noi.”

“Ne bucurăm și anul acesta de prezența copiilor parohiei noastre la tabăra de zi și așteptăm cu nerăbdare ca în această perioadă de vară, copiii să petreacă câteva zile alături de noi. Încercăm să îmbinăm activitățile lejere și plăcute cu cele care ne învață lucruri esențiale legate de credința noastră. Îi învățăm pe copiii noștri că nu sunt singuri și că oriunde vor merge în această lume mare, vor lua cu ei și vor păstra credința străbună primită din partea părinților și bunicilor lor. Mulțumim voluntarilor care și anul acesta ne-au fost aproape și ne-au sprijinit ca de fiecare dată. Mulțumim părinților pentru că ne-au încredințat copiii preț de câteva ore pe zi, și nu în ultimul rând, le mulțumim copiilor care au venit la tabăra noastră și care ne-au înconjurat cu multă dragoste și căldură sufletească”, a precizat Psa. Marina Codrea, coordonatoarea școlii parohiale și a taberei de zi pentru copii.

Tabăra de zi pentru copii a Parohiei “Pogorârea Duhului Sfânt” din Windsor, ON, a ajuns la ediția a III-a și se dorește ca aceasta să devină o tradiție pentru membrii comunității românești din Windsor.

Ocrotitorul Banatului sărbătorit în Ecuador – Hramul Bisericii Române din Quito

JUAN XAVIER

Zilele de 14 și 15 septembrie 2024 au fost prilej de mare sărbătoare pentru comunitatea ortodoxă din capitala Ecuadorului. Singura biserică ortodoxă canonică din Quito îl are ca și ocrotitor pe Sfântul Ierarh Iosif de la Partoș.

Este al doilea hram al tinerei biserici și a fost o adevărată binecuvântare.

Sâmbătă 14 septembrie după orele prânzului voluntarii proiectului lunar al bisericii “Alimentos de amor” au mers și împărțit peste

90 de prânzuri la bătrânii vulnerabili din zona Puembo la sud de Quito în comunei Mangaguanta. În comuna Mangaguanta sunt oameni cu resurse economice reduse, există o sărăcie foarte marcantă care se deosebește de opulența altor părți ale orașului. Cu acest prilej li s-a explicat de către domnul Gabriel Shehade, tuturor celor prezenți despre Biserica Ortodoxă și despre România. Proiectul a fost dus la bun sfârșit prin ajutorul financiar primit de la biserica Sfânta Treime din Philadelphia, SUA care sprijină acest proiect.

Prin Harul lui Dumnezeu la sărbătoarea Înălțării Sfintei și dătătoare de Viață Cruci și în Ajunul Sărbătorii Patronale în cinstea Sfântului Iosif de la Partoș, familia Silva Portilla a fost primită prin Sfântul Botez în Biserica Ortodoxă. Familia este formată din: Juan Gabriel, în vârstă de 44 de ani, inginer agronom, specialist în schimbări climatice și management durabil al solului; lucrează pentru Organizația Națiunilor Unite FAO; Yadira Carolina, 38 de ani, casnică și Ghid Național de Turism; Natasha Micaela, 15 ani; Luccas Emiliano, 9 ani, și Thomas Bartolomé, 6 ani. Botezul a avut loc la râul Chirapí, unde cu toții au primit pe lângă darul Sfântului Botez și al Sfintei Taine a Mirungerii și bogăția și autenticitatea creștinismului, atașată Tradiției Apostolice și Sfinților Părinți.

Părintele Esteban Diaz, de la biserica Sf. Mucenic Ioan Valahul din Barranquilla Colombia, a slujit cu binecuvântarea IPS

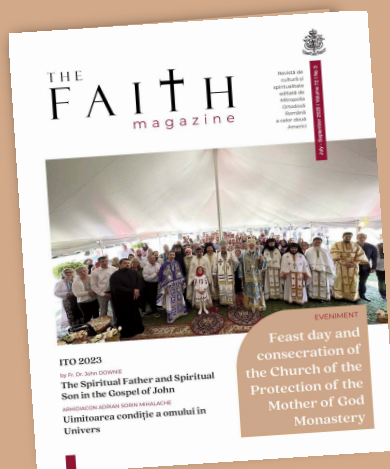
Mitropolit Nicolae atât de 14 cât și pe 15 la sărbătoarea hramului. Sâmbăta seară începând cu orele 7.00 PM părintele a săvârșit slujba Acatistului Sf. Iosif de la Partoș, iar după a rostit o predica catehetică pentru cei prezenți.

Duminică, 15 septembrie, Sfânta Liturghie a fost săvârșită în Capela Catolică San Pedro de Chiche la cererea unor credincioși ortodocși care locuiesc în împrejurimi. Aproximativ 60 de persoane au asistat la această Sfântă Liturghie, mai mult de 15 ne-ortodocși din localitate care participaseră cu o zi înainte la proiectul social "Alimentos de Amor".

După Sfânta Liturghie de hramul bisericii a fost organizată agapa de hram de data cu mâncare tradițională românească. Primul hram a fost sărbătorit în anul 2023 când am avut alături pe părintele Daniel Ene, administratorul nostru care, din motive de sănătate, nu a putut fi prezent; atunci agapa a avut mâncare ecuadoriană. De data aceasta, 3 gospodine ale comunității au pregătit cunoscutele sarmale românești pentru toți cei prezenți. Pregătirea a fost realizată de doamnele: Andrada Poliana, Diana Ramos și Gladys Llama, o româncă și două ecuadorience.

Au fost zile de reală binecuvântare și mulțumim Bunului Dumnezeu și Sfântului Ierarh Iosif de la Partoș pentru ele.

THE FAITH magazine

Romanian Orthodoxy in America

YES! I want to subscribe to Credința / The Faith Magazine.
One year subscription (4 issues) — \$ 10 USD / 15 CAD

YES! Please send me the 2023 The Faith Almanac
(Almanahul Credința) — \$ 10 USD / 12 CAD

Make checks payable and mail to:

Vă rugăm să trimiteți comanda pe numele și adresa Arhiepiscopiei:

Romanian Orthodox Metropolia of the Americas
5410 North Newland Avenue • Chicago IL 60656-2026 • USA

Name:

Address:

City:

State:

Zip:

Country:

Phone:
